

habó

Nowiné za podjanskich Serbow.

1. Lžiswo.

11. Džen Razémnika (Novembra).

1848.

Akwalbné Spjew na Jutnitžku. Serbska ludžacza Zromadžizna w Smětžkeczanskich Kupelach.

Wěj, Wětško žwotě, wot Rańa wěj!
Wěj ze Zeme nam pjećelnej swoiwanskej,
Wěj swote wschat Lžasé do Wuziškej;
Wěj Wětšiko, wěj, do Serbow wěj!

Hrěj! bwojczate Swóntžko wot Powńa hrěj!
Daruj Honam ha Hanjczam Pwódninowosj,
Do Wutrobow serbskich pak Horlchowosj;
Hrěj Swóntžko Nas, hrěj Wuziču hrěj!

Bejž Wodžitžka swětwa k Wětšoru bejž!
Wondex czuzomnu Łožosj ha Někmanosj,
Ha pñiwex Nam žwotu tu Swobodnosj,
Bejž Wodžitžka bejž, do Serbow bejž!

Swěcž Měsajžko jasné, Nócžku Nam swěcž!
Nam wot ždónoho Bwuda wotejžmnuj Kraj,
Ha Wědžo ha Wědžitosj Serbskežiné daj;
Swěcž Měsajžko swěcž, do Serbow swěcž!

3 .....f.
Lčezowaw.

Tón 29. Džen zandženoho Měsacza běsche jedén wilki ha wazné Džen za našche Serbowstwo! Niwo Swóntžko so luže z Někbes smějeseche ha někotra serbska Wutroba mōcznišcho hatž hejwal czepeseche. Ze wschěch Stronow z daloka ha z bliska běchu so na tamném Dñu Serbjo zromadžili w Kupeli wola Smětžkecz dla Zawoženja serbskoho Towarštwja wo tamném Kraju. Czěwo Popowńo so Lžrodě zřhadžwachu; wosobně krasně pak bē, hatž Křrosčěno ze serbskej Křhoruju ha spěwajo pñicžezechu. Tola nič jenoj z wokowněch Wšow, hale tež z Budeščina, z Radwota, z Komorowa ha z Kakecz běchu tam Hosčjo pñišchli, zo bōchu Swarnosčž toholej Dña powōschili. Žeiko ludži bē so najschwo, zo tón czěwō, wilki, schēroki Blak pžed kupeljanškej Kōrczmu tak powně běsche, zo dte Jabuko nēbō k Zemi padněž mowo. Ha — to bēsche pžekrasne, — freidža bez nimi smahowasche rana serbska Křhoroj, ha wōtre Žēnki našchoho lubožneho Spěwa: „Hjčžen Serbstwo nēžhubene“ so z wole Stom

Wutrobow mócźne t Nebju pozbėhuwasche. Toli dė, da jo so jowlej wopokazawo, zo, ztoz tónlej Spew wuprawi, žane Bje ĩeisu.

Pžitomni bėchu teź, ztoz wėsczi kózdoho Serba wutrobne ziweseliwo, iwele naschich tjesněch dnachownėch Kńezich, hako Farar Kofka z Nebeltjicz — Kapwanaj Bensch ha Wowczert z Khróscjicz — Kapwan Smoha z Ralsbicz. Tak jo prawe! Zahorenoho Muža Wotpoladańo jo, dzej ha faj wón moze, něšto Dobre skutkwacz habo knaimėschomu podperacz.

Nėdem hatz teź Kapwan Kuczant z Budėschna pžijedze, ha wot Pžitomněch pžecjelne powitanė bė, podachu so wšchicze do Zolje; hale hatz ruńe wilka ha schėrofa, tu Mnohoscz Luda wopžijecz ĩemőzesche: wšchė podla leizacze Komorė bėchu powne, w Khejzi bė Gzischczencza, z Woknami nucz ladachu. Stwa bėsche řene wudėbena, ha Wuzbewf, na kotrėz czi, kiz řetjecz czėchu, stupicz dėrbjachu, natwařenė, řene wupořchanė ha z Kankami wudėbenė, ha ze Swėtzkami wobstajane.

Kapwan Kuczant wustupi naipředė, postrowi ha powita wšchėch Pžitomněch z wutrobnėm: „bődz khwalenė!“ rozkwadze z horliwėmi Swowami: „žto mő czemő?“ rozpojeda dale Waźnoscz, Wuzitnoscz ha Potřebnoscz serbskich Towarstwow. Tesamo budza, to bėsche zkrótka te Wopžijeczjo joho Kėtje, tesamo budza:

jena Wutžerńa (Schula) za naiwaźnišche Naleźnosczje ha Prascheńa nėtuschoho Tžasa, ha za Prawo Luda;

jena Khowank a napžeczjo nashim Nėpžeczalam ha Pańenam do jich Wabėnow;

jena Kolebka za nashu Kėtz ha Narodnoscz.

Wšchitko bėsche tak řene zestajane, wšchudzom tak hōdne, pžitoinė Pžirunana zaplecjene, zo wilke Bokhwaleńo ha hrimotne „Swawa“ Wowano pži Zkōncjeńu joho Kėtje žawite dopokaza, fak wón wšchitkich Serbow hnuw ha zahorim, fak jim t Wutrobe řetjaw bė.

Potėm so pod Wedjeńom Kń. Smoleřa z Budėschna nicz jene hale tzi serbske Towarstwa zawoziču: jene za ralsbitzansku — jene za khróřtzansku ha wotrowsku — jene za nebeltzansku Wofadu. Nakhwilni Zastoinicze, wot Pžitomněch pžez Aktlamatiu wuzwoleni, bėchu: za ralsbitzanske Towarstwo: Czėz z Rowoslicz, hako Pžedsėda (Předstojiczer); Bensch ze Serńan, Nameřtnik (kiz Pžedsėdu zastupive); Wutžer Giczka z Ralsbicz, Pismaředzer; Schowta z Kōžanta, Pokwadnik (kiz peńezne Naleźnosczje Towarstwa wėdže). — Za khróřtzanske Towarstwo: Jezorka z Jaworė, hako Pžedsėda, Nentsch ze Swinarnė, Nameřtnik; Wutžer Betasch z Khróřscjicz, Pismaředzer, ha Wutžer Kochta z Worflec z joho Zastupnik; Hornig z Khróřscjicz, Pokwadnik. — Za nebeltzanske Towarstwo: Kofula, Pžedsėda; Sandmüller, Nameřtnik; Wutžer Nowak, Pismaředzer; Mar, Pokwadnik.

Po Zawojeńu kōzdoho Towarstwa ha Pstajėńu jich Zastoinikow wšchicze Pžitomni jednowosne: „daj Bōh Zbožo!“ prawaču. Czi, kotrėmž pwaczėsche: „daj to Bōh!“ wotmojachu.

Potėm tžitasche (lazwasche) Smoler za tute Towarstwa postajane Prawidwa (habo Statute). Tesamsne su zczėhuwacze:

1. Wotpoladańo nashoho serbskoho Towarstwa jo: zienosczene Přoczwańo za Lėpsche ha Zbožo serbskoho Luda ha to stańe so sobu pžez Wudokōńeńo konstitučjeńalřteje Monarchije po ludowej Woli.

2. Toho dla zřhadzuje so Towarstwo kóždé Měsacž k naimenschomu jedén krotž na postajeném Měsće.

3. Sobustaw Towarstwa smé kóždé tješné Muz bóčž, kř serbsčje rozemi.

4. Sobustaw Towarstwa jo jenož tón, kř joho Wustawki podpisa.

5. Kóždé Sobustaw sľubi z tēm, zo cze Wotpoladaņa Towarstwa dopelnicz pótacž.

6. Towarstwo wēdže so pžez wuzwolēné Wuberk, kotrēž ze Zastoinikow Towarstwa ha z wuberkownikow wobsteji. Zastoinicē su: Předseda, Naměstnik, Pisma wēdžer ha Potwadnik. K tēm so, joli třeba, tžjo Wuberkownicē pžidadža.

7. K nuznēm Wudawkam ma kóždé Sobustaw pži Pžistupēnu 2 nřl. do Potwadnicē dacz.

8. Zromadžiznē Towarstarstwa su zjawne, ha rētži so tam jenož serbsčje. — Pži Rozrētžowanu tēchlej Wustawkow wēdžesche kóždé tēch tžjoch Předsedom jedén po druhim Towarstwo. Pži Wotwošwanu přēnej Žtutzki tēchlej Wustawkow ha pži Praščeniu, hatž ezedža Krala mēcz habó žto druge, wšchicē Pžitomni z wutrobnēm Wosom wowachu: „Krala! Krala! mó cze mó naschoho luboho Krala mēcz!“ Tak bēchu tež wšchē druge Prawidwa jednowošne za dobre zpōznate.

Kř. Domasčka z Komorowa rētžesche wot Schelakosče předawšchoho ha nētřišchoho serbskoho Bura, wot jich předawšchoho Botwočžēna, ha nētřuscheje Swobodē; joho Rētž so Pžitomnēm jara zpodobasche — (wón na prawē zpodobne Waschūo na Tēch zpownēsche, kř sebi űnisu tak wēle Křwile wzali, tudē pžindž.) Křw. W o w c z e r k n a p o m i n a s c h e Pžitomnēch k pilnomu Wopotwanu džencza zawoženēch serbskich Towarstwow; tež joho Swowa so jara zpodobachu. Přschedseda Czēž zpownēsche, zo tute Towarstwa z Wēru nitžo žinicz űnzmēja. — Tak hižcje jo so wēle rētžawo wot toho ha tam-

noho. Wutzet Kochta wustupi z wilkim Bismom ha tžitasche (lazwasche) Pžeproschēno tej wot Kapwana Kucžanka k Wudawanu pžihotowanej serbskej Nowine, kotraž budže Mēno „Žutnitžka“ wēsčž, ha wukwaduwasche Wotpoladaņa teiesamsnje. Bez druhimi tež prajesche, zo dērbjawa tuta Žutnitžka, swojich kwalbnēch Wotpoladaņow dla, w kóždēm Dome podla Katechismusa ha spēwarskich Křnibi k namkainu bóčž. Kapwan Kucžank sľubesche, Žutnitžku pžichodnē Tēdžēn přēni krotž wukhadžecz dacz. — Swawa bē tež wuňesena joho Majestosčzi, naschomu lubowanomu ha Serbow lubowaczomu Kralaj! — Dale tež Kucžankej, Smolerej, Žmiškej, tēm tžjom Předsedom džencza zawoženēch Towarstwow, wšchēm jich Zastoinikam, kaž tež wšchēm Pžitomnēm.

Dokelž hižom pozdže bē, ha doma Křemuscha žakasche, zpotžachu so jich wēle Domoj hotowacz, ha wēsčži su wšchicē Křwalbu džencžišchoho krasnoho Dņa daloko ha šchēroko wozjewili. Wēle druhich tam hižcze zwostachu, zesēdachu so za blida, spēwachu ha rozrētžowachu so.

Ma wšchēm posľetku pžinēse hofczinczar Bensch Klimpotak, naschi Wutzetow wēsowo Žtutzki rajachu, wēle jich rejwasche. Reje bēchu z wētža serbske. nēkotre taife prawē po starřkim Waschūu, žtož wšchitkich jara žiweselesche. Džak tēm tješnēm serbskim Žonam ha Křēžentžkam, kř naschu Zromadžiznu sobnwopotachu, ha nam tute Wēselo Rejow pžihotuwachu. — Ha zo su tam tež spēwali, to dē űntrēbamō dowho nazpownicž, to dē so samo wot so zrozemi, dokelž džej Serbjia su, tam tež so wēsēle spēwe. Ha z tēm so tōnlej waznē, řanē ha za nasche Serbowstwo Radžije pownē Džēžkōnczi. Zawēsčži kóždē, kř dēte mēni z naschim serbskim Ludom ha za joho Žbožo so stara, budže so žiweselicž z nami, zo jo taikilej horliwō Duch hižčēn bez naschimi

Serbami živo, ha budje wutrobne z nami prawić: „Joni Bóh ion Knez te tšwalobne Próczowańo za wscho Dobre bez nami, ha zakitaj ze swojej wschobomócnej Rutžku przedewšchem Nežbožom, przedewšchim Nežjecjelom nucztowném ha wonkowném nasche Serbowstwo! *Ja. Jerev. 1870.*“

3 Kalbicz. Zandženu Nedželu, hako 5. Džen Novembra, žendže so po Pjeproscheniu we tedžeńskej Nowine kšetra Wnohosć Serbow w Kalbiczé pola Schowcicz, z tém Wotmošleńom, te hižom wo Směžkeczach zawožene ralbizjanste serbske Towarstwo tudé dozawozić. Zromadžizna bé wot naschoho Předsědu Czěža z Nowoslicz pžez někotre pžihodne Swowa wotewřena, wo kotrečž wón na Waznosć naschoho Přědtwacza ha na joho wilki Wuzikt žpomni. Wšćicžé Pžitomni pak jomu z jeném wutrobńém „Daj Bóh zbožo!“ wotmožichu. Nětk béchu naipředé te hižon nastajene Wustawki naschoho Towarstwa po Radu přědtžitane ha po Wuražěniu wot Zromadžizné za dobre žpoznate. Potom wozjewi Předsěda jenu wot buděškoho wownoho serbskoho Towarstwa nam pžipóšwanu Peticziju, wo kotrežž so wo Postajeńo dweju serbskej sudnišej Dworom prošé. Towarstwo wobžankně jednowosńe, k tutej Próštwě pžistupicž ha nasch Pžistup nédém Ministerstweje pžipowědžicž. Dale wobžankně Towarstwo Pžistup k jenej drugej Peticziji, wo kotrežž so wot to prošé, žo bóchu so krajne Zakóne pžez pžisabanoho Pžewožera Serbam wo serbskej Kětzi podawali ha to so nédém z nowém wuzwolenskim Zakónom žapotžawo. — Za Naměšnika Bismawedžera Hicžki bó Wutžer Sawfa z Róžanta ha za žtwórtého Wubertownika Wawda z Kalbicz wuzwoléné. Za Deputacijiu do powšćitkownej Zromadžizné bóchu po-

stajeni: Předsěda Czěž, Naměšnik Wensch, Bismawedžer Hicžka. — Hako réžnicžé wustupichu: Czěž, Wensch, Hicžka, Sawfa, Kapwan Smoha, Not. Czěž, Kumer, Jacžswawt h. dr.

Z wulkej Kšwalbó pak možemo na tutej přěniu Zromadžiznu žpownicž. Naipředé swuscha Džak ha Čžesć naschomu Předsědži, kotrežž swoje Žastoinstwo z wubernej Wustoinosćžu ha Woladnosćžu iwědžesche. Čžesć ha Kwalba pak tež wsćitkim Pžitomńém pžistoinoho Žadžeržěna, Kědžbliwosćže, Kada ha Měra dla, žtož mowo něfotremžkulž wilkim ha wutženém Zromadžiznam za dobre Pžikwad swuzicž. Wo tutej přenej Zromadžizne dachu so 73 Sobóstawow žapisač. Pžichodna žměje so za Čžedžen, ha to toho dla, žo bó Towarstwo žkere lépe nazonimo, žto jo so w Buděšćine na wownej Zromadžizne dla Wuzwoleněna na Sejm (Landtag) wuradžimo. Po Žtontžěniu Jednania (Debatte) bó Žastoinikam Czěžej, Wenschej, Hicžczé „Swawa“ wuńesena. Na to žaspěwa so: „hižžen Serbstwo něžhubene.“ Ha žawěrnno, děž taika Žahórenosćž, taika Lubosćž k serbskej Narodnosćži wo Wutrobach kězi, tam jo Serbstwo něžhubene, ha wostane něžhubene do wěžnosćže.

Žutze, hako 12. Nov. Popowńiu tžoch žměje Kšróžtjanste serbske Towarstwo we Kortžine w Kšróščicžach swoju přěniu Zromadžiznu. Wšćech lubóč Serbow pžeprosé lubožne Žěžorka.

Žěžorka, Předsěda.

Žutze, hako 12. Džen Novembra žměje ralbizjanste serbske Towarstwo swoju druhu Zromadžiznu, ha ion křož wo Kónećje.

Czěž, Předsěda.

Štedu Wěžtor wofěmich budje Zromadžizna čžěrtwinskoho Towarstwa w Buděšćine.

Nedželu, hako 12. Džen Novembra Popowńiu tžoch žměje radworste serbske Towarstwo Zromadžiznu na tžorném Hóblěru. K šělnomu Wopótanu tejesameje pžeproscha.

M. Čžěšla, Předsěda.

Zamolwité Redaktor Žakub Kucžank.

Čžišćějane pola K. B. Šift.

K Dóštažu we Wellerecz Knižarni.

Wós do Serbow.

Zwulkei Dowérnoszczu na Boha ha kóždu swérne serbsku Wutrobu jo bez podzanski Serbami tón wulki Skutk, swoju Narodnoszcz zbenéč ha ji zas k staromu Prawei dopomhač, zawožené. — Dowři Tčas wosta wona zabóta, dowho so ničtón niečasche za niu postaracž. Téch Muji, kiz swoi Lud lubuwajo tam a sém zwulkei Nutnoszczu, zwulkei Horliwoszczu za Serbstwo djewachu, ha kotréčž Mena budža w serbskich Stawiznach hač do naipoznischoho Zplahwa wésczi z Tjeszczu mēnuwane, bé jara mawo. Nichtón niečasche so znimi zjenoszcziz, nichtón niečasche jich khwalobne Prédkwazcaž podperacž; wońi wostachu sau. i. Žaden Džiw potēm, déž jich czežke Džewo te Bwodé nieńesche, kotréž mējachu wońi po prawēm wot nōho wottžakuwacž. Žim bé nēmōžne swoju Narodnoszcz pzed smertnēm Razem, kaž so ždasche wobrucž. Pžecžé habscho žerésche jo wohidne Waschno, wo wschim, tež wo Nehódnoszczach czuzoho Luda nēhodné Bžikwad scžehuwacž. Pžecžé bóle wotteberasche serbski Duch ha Wóteczow khwalobne Potžinki. Pžecžé žjawnišcho hordžesche Pžeczivnik ze swojim surowóm Wotpohladańom, staré serbski Lud, kotréž jo wo wschitkich Tčasach, wo wschitkich Bživadnoszczach swojomu Kralei swérne podaté wóžně Krai z Lubwom ha z Kreju zastupuwaw, zah-

nacž ha zahubiež. Pžecžé bóle zubuwasche so Nadžija na tannu Bžichodnoszcz, džéž budža Serbja sebi nadobóčž zastarsku khwalennu Wážnoszcz — Nēbóli starei Lwkoszczj so sforo hacziwo, za sto lét nēbó serbski Žazek wacz serbsku Kwawu spēwaw; nēbóču Serbja so wacz serbsczé postrowili, ha wot čaneje Wuzicžé bó rēkawo: Jōw su nēdē Serbja bóli. Tola Serbstwo hžiczen nēžhubene! Wnaschim Tčasu w 19tēm Stotēku žda so Serbam woprawdže řenscha Bžichodnoszcz žakčewacž. Nēt žajimawo lēpschi Duch kóždoho horliwoho Serba Wutrobu, ha pohaña mōcznie k Spēchuwannu wschoho, žtož mowo Serbow tčasne ha wēcžnie Žbožo powóšicž ha wobkrucciz. Nēt stara serbska Swóiba swoiwanškoho Luda znowa wóžiwā. Nēt nasche Serbstwo z Procha stawa! w Kóždei Wosadže mow řecz žromadžiweja so nadobni Mužowē, swojoho Luda lēpsche muradžecž. w Kóždei Wsē wopokaziwu so dobri Pžeczelo wóšni zawožených Towarštwow chwālobne Wotpoladańa po swojej Wóžnoszczj podperacž. w Kóždēm Dome, to so nadžijemó, póžně Serbstwo nadobowacž. Wschudžom wottuceja nutnoszcz, horliwescž ha luboszcz k řesčownēm Potžinkam ha Waschnām serbskeje Žeme. Čjéwó Lud so zjenoszczēné žbēha, swoju Swobodnoszcz ha stare Prawo řitacž: čjéwó Lud podawē sebi pžeczelnē ruku, pzed hanibnēm Žahnenom wobrucž ha wobkhowacž swoju Narodnoszcz a macžernu Nētž.

Zawęszi wobej taikjeje Prócze, taikoho Dżewa hódnei; zawęszi wobej tanei, khwalońnei. — z Tżeszcu budża Serbja mienwanii, tak daloko hacz jich znaja. z Tżeszcu budża wopominane jich tane Pótszciwoszeje, kotreż so z kóždém nowóm Zplahwóm wo ženi ńestwajitei módnoszeji wobnoweja. z Khwalbu budže schudžom rěżane wot jich woprawdže Dowěrnoscz wubudżaczéch Samotnosczow. Žtož jo w Sserbach dlěhje pżebówow, tón prawicż wé, zo su Lud, dżeż Bohahojoscz zasakwei Zwósczi ha zapuscżaczom Nefmanuwei haczi; dżeż Czertwe ženi prózne ńeisu; dżeż Swěra, Pżezienoscz ha Luboscz w Domach bódli; dżeż Tżesz ha dobre Wleno wacz hacz schitko drube pżaczi, ha Gańba trechi Nefmanoho. — Žtož jo ze Serbami wobkhadżaw, tón prawicż wé, zo su Lud, dżeż stai Wěrnoscz ha Sprawnoscz swěrnei Towarszei, dżeż móżesz so na Kóždoho Swowo zpużcziz, dżeż jo Dopelněno tżiněnoho Sluba Kóždomu swata Winwatoscz; dżeż Kóždé czuje Kubwo tżeszci. — Žtož jo bez Serbami wokohodżim, tón prawicż wé, zo su Lud, dżeż kńezi Pilnoscz, Rodnoscz, Dżewawoscz: dżeż so Kóždé póta tżesnie žiwicż: dżeż Czuzownik schudžom nadenđže pżeczelnu Hospodu ha Khudé ńese swoi Dar — z kóždoho Dwora, — dżeż czuza Ruza hnuje smělnu Wutrobu. — Hai to jo tón Lud, kotreż Swěru ha Posuschnoscz wobkhowe napżeczjo swojei Wóschnoszeji; to jo tón Lud, kotreż Szumara bez sobu ńeczepi ha žanomu Luda Muczerei so ńedowěri; to jo tón Lud, kotreż kóždomu Kopotei ha Zběkci hrańno swoje dobre Prawo na prawóm Puczju póta — hai to jo tón Lud, bez kotreńż jo dobro bodlicż. — Hai Serbja maja Winu na swoju Narodnoscz so hordżicż. Nicż meńe na swoju macżernu Rětz.

Wechka jo wona lubożna tež tomu, kiż ju ńerożemi. Ma dobre Ženk, kotreż

so kóždomu Wuchej deře spodoba. Ha do raněch Wosow zestajana wubudża wona nascheje Wutrobó najkrasnišche Zatzucza. Habó ńepozběhuire so twoja Wutroba, deż so pži Bożich Swuzbach habó taikizkuliz pżipadnosczach chwalebne Kćelusche spěwaja! — Nęzibuwu so czi schitke Stawó, deż pži tżesněm Wěselu Ženki tżesněch, hódněch Pěńiczkow ktwojimai Wuschomai pżindu? — Žto tżuesche té, hacz tebe daloka wo czuzěm Kraju ńenadzicże serbsti Žazet postrowi? Žto tżuesche té, hacz té po domhim Tżasu wótzne Krai zas nastupiwoschi pżene serbste Swowo zaswóšcha? — Ha ńeise té biżczen ženi kędżuwaw, kak ıwele lępe schitko zrozemisch, kak ıwele lępe schitko w Pómatku z dżerżisch, kak ıwele bóle tebi schitko k Wutrobe dżo, žtož sě wo twojei serbstei Rětzji swóšchaw? — Žei to jo mócz macżerneje Rětze, wo kotreiz twoja Macz tebi pži Kolebcze spěwasche; to jo ta Rětz, kotrejeż swódkę Swowa pżene wědomne Wóšle ha Zatzucza wo tebi wubudżicu; to jo ta Rětz, wo kotreiz té pżeni krotż tebi węcżne lubo swowa: *R a n o — M a c z i* — wuprawi; to jo ta Rětz, wo kotreiz té twói pżeni Pačzer Bohu tomu Kńezei sczelesche. — Łohodla bódżmo Serbja zczewěju Wutrobu; bódżmo Wótczow hódni Sěhuıwe! Wuthowaimó naschu Narodnoscz, meimó zandż macżernu Rětz! — ha zaspěwaimó jednomóšne:

„Tracj děrbi Serbstiwo zawostacj,
Ha joho Kężem mi pżiberacj,
Dóiz Boże Swónczko wobšwęczi,
Ha Měsacj tón Krai wużisfi.

Tracj děrbi Waschno wotczowisfe,
Ha kójde Prawo kwalobne.
Dóiz žaděn Žwón wo Kraju žri,
Ha witaja so wote=mschi.

Każ bowho Mocze Wóšleńa
Duch Wużitjanjsfi žaděn ma

Ha' jadèn Zajèk hiba so,
Kračj dèrbi naše Serbowstwo!"

Jakub Nowak.

Z Khrósejicz. 12. Dzeń Nov. bó wo khróštjanŝkej Korzejne přeña Zromadzizna našchoho serbskoho Towarstwa wodzержana. Sneh ha rozne Bedro nezatraŝchi, zo bó so khetra Mnohoscz Serbow romadu zeischna. Pshedseða Jezorka wotewri Zromadziznu, ha spomni wo swojei Rétzi na tòn Wuzitt, kiz taike Towarstwa pziñesu, nicz jeno wo duchowném Nastupainn hale tež štož czéwne Zbožo poitechi. Potom bóchu towarstwowo Wustawki, habó Statuté prèdł powožene, ha za dobre zpózuate. Do Wuberta bóchu wuzwoleni Bibrach z Leina, Wroz z Wujezda, Kubanika z Khrósejicz, Herman z Khrósejicz, Horka z Wudwoča, Jentz z Zjornecz.

Na to wobzantne Towarstwo Pzistup k jenei Peticziji buděŝinskoho serbskoho rětženŝkoho Towarstwa, dzež so wo Postajeno dweju serbskei sudniŝkej Dworow prošè, kaž tež k jenei ralbitzanskoŝo serbsko Towarstwa, kiz za Serbow serbskje Zakone žada. Czèž ha Kochta pówedaschtai wobŝèrne, što jo so na wownei Zromadzizne wschittlich serbskich Towarstwow w Buděŝchine dla Wuzwolenia na drezdžanski Seim rětžawo ha postajino. Do Towarstwa dachu so zapisacz 80 Sobustawow. Po Stónženiu bó Pzedseðze Jezorcze, Pismaiwedzetei Betaschei ha Czèžei „Swawa!“ wuñesena.

Z Kalbicz. Druha Zromadzizna ralbitzanskoŝo serbskoho Towarstwa bó wodzержana 12. Nov. w Koñeczach. Pzedseða Czèž najpredè pówedasche, što jo so wo Buděŝchine na wownei Zromadzizne Wuzwolenia dla wobzantnèwo. Wschitko to bó tež wot našchoho Towarstwa za dobre

zpózuate. Bez wele drubimi Wèczami bó tež wuradzjena jena Petizia, kiz žada, zo bóchu tež podjansczè Serbjo wo Drezdžanach serbske bože Swuzbó dostali. Tasma budže swojim Tžasu tež drubim serbskim Towarstwam pzipówšana. Towarstwo wobpziija nètł 102 Sobustawow.

Z Radworja. 12. Dzeń Nov. mjeske nasche serbske Towarstwo Zromadziznu na tžornem Godletu. Pzedseða pziñese Wóiwescz wot Wobzantñeñow wowneje Zromadzizne wschittlich serbskich Towarstwow w Buděŝchine. — Na to jednasche so wot toho, što bó so na pžichodné Seim wuzwolicz hodžiw. — Towarstwo pziŝtupi dwèmai Próŝtwomai luděŝkoho Towarstwa za serbske Zakone ha dweju serbskei sudniŝkej Dworow ha k nomu pziŝtupi zasè 7 nowèch Sobustawow. Pžichodné króž budže so rětžecz dla serbskich božich Swuzbow w Drezdžanach; kaž tež na Raimet Wutžera Pivarcza wot Wuzitka serbskich burŝkich Towarstwow.

Swètne Podawki. (Politika.)

Jene tèch najwètžich Kralestwow w Europiskei jo te, k Pownu wot nas leizacze rakuske Keizorstwo (österreichisches Kaiserthum). Wòŝche drubich Krajinow wobŝteji wone jenoj z wòŝëm Kralestwom (Königreiche), wschitke wele wètže harž našcha Saksouska ha ma na 39 Millionow Wobóðlerjow, — halo 18 Mill. Swowjanow (Slaven), Czèchow, Polakow, Slowakow, Hanakow, Rusniakow, Serbow, Krowatow, Morlachow, Bulgarow. Dale 8 Mill. Němcow; 5 Mill. Italskich; 5 Mill. Wuhèrow (Ungarow, Madžarow). Pzi nètuschim Bedženu za Swobodnosèž nastachu tam krajtupjacze Kopotè ha Zbèžki, ha žrudné Kóncz rozěŝke krasnomu Keizorstwei. To bó so wèŝeje tež stwo

nebočhuli Lude, swojomu Keizorei swérne podaczi, Napjecznikow Zwósczi wutrobnie podmoreli ha so bzélatze, rozpadacze Kralestwa z nowémi Ziwaskami wobfrucjili. Tak sta so w Italskei, dzéj Kadecz = ki, jedén 82 lét staré Schedziwe z wétja ze swowjanskimi Sénami wo krótkim Tjasu Napjeczelow z Kraja wuhna, Lud zméri, ha Swobodze po Zafonóm Prawo dobó.

Tola téj sami Swowéno, Krowatojo ha Serbja, potjachu so zbéhaczi, nicznapjeczo Keizorej, hale pjecziwo Wuheram, swojej Swobodé ha swojich narodnéch Prawow starém Napjeczelam. — Hatjrúne 36,000 wot nich w Italskej za Keizora wojwasche, wédzjesche jich Van Jelaticz tola z taikim Zbojom pzirowédzenu Wóinu, zo wón z krótká Napjeczelow z wótcznoho Kraja wuhna ha jich zezéhuwajo pzed Notami wuherskeho wownoho Města Duba-Pesth (Ofen-Pesth) stejesche. Rak zprawna talej Wóina bésche, kotruz Swowjeno zapotjeli, dopokaza Keizorowa Podwolnoscz, jich ze swojim samotném Wóistom podperaczi. Hízom cjenéscche na wóschu Porutznoscz mócne Wóistto z Wina, hatj Duch teje Pzeforé téj tudé Wojakow staru Swéru zahubiwóchi, wilke Nezbojo ha Krejzjeczo na Kraj ha Město pzińese. Wo krótkim bésche czewo Město wobtrońene; Studentojo ha knim pjestupeni Wojaczebéchu pilni w Twareńu Barikadow; Rebye bóchu wuzbenene, z Czélbami wobfadjene, ha kóždé, kiz jich Skutki hańo, so z nimi zjenocztéj nechascche, za Kraja Napjeczela zpóznaté. Wele Lawzéntow, kiz prawda na 70,000 wostaji wishtiko stejo a leizo ha pótasche swoje Zbojo wo druhich Městach ha Krajach. Samó Keizor poba so do Dlomucza. (Dlmüh.)

Nékozzi zatšpéwóchi wóchtke Rojeno wostachu swérni swojom Keizorej — ha wot swojich Napjeczelow napańeni, pótachu swóji Wuczel wo Czértwi sw. Czépańa, sebi módlwóchi, tón Lud, hatjrúne wot Zwóscze ha Dwuda zaslepené, budze

knaimenschemu swécjene Město tzeszczéj. Hale ach! Zéna mowa zrecz pzed taikéj Bohazabucz = wosczu, kiz téj to, itoz jo kizdomu tola natswadcz = sche z newučetnitéj Surowosczu pzez Krewpzeleczo swojich Sobubratrow woblakive.

Nicz zpokojom z tém cjenéchu nékozzi pzed wóistke Zastoinstwo, ha jow bé Minister Latour Wopor jich zafakweje Rózosczé. Z Tzélbami Zarázenoho cjenéchu joho z Keizé won, zeprechu joho na jedén Ztom ha tzelachu za nim. Toho séczi zadjernéchu jomu za Schiju Ztréř ha wóibéséchu joho na jedén Swéczent na Gafé.

Na Pówestwo wot taikich zrudnéch Pédawkow pzičezé z Wuherскеj Banus Zelaticz — z jenosczi so z témi Swéru wobfhowaczi Wójakami. Wulke Wóistto z Czéch pzińweze nainwóschí Wédziczér Windischgrätz Wino bé czéle wobdate, ha na wobemaj Wokomaj pzihotuwachu so krawnej Bitwe.

Zasama zapotja so poslene Dné zandzenoho Měsacza, ha trajesche z wilkej Surowosczu wacze Dnow. Wójakow wobstaina Wutrobniwoscz jedén Kruh Města po druhim wobfadjí — hatj so na posledku wóchtke poba.

Bez tém pak hatj so Wotpóřwani Města z Wimbischgrázom swojoho Pódcziscńa dla rostéřiwachu, pzińdze Pówéséj wot Pzibliziwána Wuherow Winej na Pomoc; na to zapotjachu Měscjeno, napjeczo wóschomu Prawej z nowa krawnu Bitwu.

(Pzichodnie dale.)

---

19. Džen Nov. zmeje křóřtjanské Towarřtvo Zromadzjnu w Leńe.

Jézorka, Pzedséba.

Kněz Seiler je nam 16 Tzjřwow Knizkow z Napřsmom „Knizki pzi Wuziwánu bozoho Wotkazáńa ic.“ — pziřóřwaw. Za tutón Dar práwa lubozné Džak Stawó serbskoho Towarřtwa na buďestkim Seminátu. Kral. Starschi.

Zamolwité Redaktor Jakub Kuczank.

K Dóřtaczú we Wellerecz Kniharni. Czjřczjane pola K. B. Giti.

S t i t i k a.

3. Ljilivo.

25. Djeń Nazemnika (Novembra).

1848.

Zo zezhadzawa Zutnitjka
 Na Nebju narodném,
 Was Serbow rad' bó wozjawa;
 Wo Rucju khwalobném;
 Cze dobru Zmóswosćj podperacj.
 Ha pjećiwio Zwóm wojuwacj.

Zo swate Prawo wobkhowa
 So ze wschej Khróbwosćju
 Dječ Zwótcj ha Pjemócz rozjewa
 Bó joho Wobstacju;
 Duž radé bó tej Zutnitjka
 Pjinešwa Prawdé Poselšwa.

Zo jasne Swětmo Wěrnosćje
 Bó Serbam swěćiwio;
 Zo Móšle straschnej Czěmnosćje
 Bó z Kraja wuhnowa;
 Zo Wěrne wscho ha Khwalobne
 Bez našchim Ludom zwoštaně.

Ztoj dobre jo ha pócjećiwio
 Cze zjewicj Zutnitjka
 Ha w Duschach zbudjeć horliwo
 Za Narod Zajtucja.
 Zo Botjinki, kiz khwalobne su,
 Bez Serbskim Ludom zwoštaniu.

Ztoj Prawdu lubive, Prawo cze
 Ha Zprawnosćj nepufschěji,
 Toho Bóh wěščji jonuwe
 Zom' Pomocj posiciji.
 Tak Bóh tež našču Zutnitjku
 Nech jonuwe ze wschej Pomocju.

Zo bó za Serbow Zbojomnosćj,
 Wscho Dobre stutkwawa
 Ha k Narodnosćji Horliwosćj,
 Wo Duschach zpěchwawa!
 Von něndže našche Prócěwano
 Za Dobre cjele podarmo.

Jaroměr.

~~.....~~
1848.

Wopomněczjo Wotemřetoho.

Dzejatě Djeń Novembra wumře wósofko
 dostoině Kněz Kněz

J a n M a h r,

Doktor Duchomšwa, Kanonikus pji
 Sachantšwive šw. Petra w Buděschine,
 Probst Klóžtera w Laubane, kaž tež
 wo swojim Lžasu Arczě-Měšnik ha
 schulski Prědkstojiczer w Arczě-Presby-
 teracze Lauban, Rěčžera Rjada tžor-
 noho Hodleira, ic.

Na 16. Dnu mawoho Róžka 1765
 narodzi so wón w Nebeltzicze, dzejž wón
 tež hafo Dječjo hōterosćjesche — tak w
 narodném Dome kaž w Schuli swoju pře-
 nu Wutzbó dósta, ha, hižom zahe swojo-
 ho Ducha krasne Mocze wopotazawšči,
 Mathilnosćj wosobnišchomu Powowanu pze-
 radzi. Jeho Starschěj so na tēm wutrob-
 ně šwefelischtaj ha űestaraschtaj so za nitžo
 bóle, hatž tulej joho Zadosćj dopelnicj.
 Tak pžindže wón do Prahi, dječ wón swo-

je Studowańo wo serbskim Seminaru zapotja; z kotrohoj pak so wón po 8 lětach do Roma poda, dzej wón w Zromadziznie k Koschèrenu Wère (collegium de propaganda fide) swoje Studowańo dołwa. Som sebi wón pzej swoju Pilnosć ha Džewawosć tu Lubosć Wschittich zaswuži — bėsche pak so tež wo sw. Wědomnosćach z taikim Wuzitkom rozwtuzumaw, zo joho k Dostoinosći jenocho Doktora sw. Pisma wuzbeněchu.

Ze sw. Sivecizné dōsta wón w Kapali tejesamsneje Zromadzizné; tu postěnu niěsch-nisku Siveciznu pak na 6. Dnu Haperteja lěta 1788.

Jena wutrobna Žadosć czeńesche joho do wóteznoho Kraja; jenoj pod wuzicjanstkim Nebjom nadjesche so wón z prawém Wuzitkom wo Krěstusowoj Winicze skutkwacž, — jenoj swojim Krajownikam czešche wón te Swowo bože zjewicž, z ivesowosćju, powné dobrěch Prědkwzajcow rōczi so wón Dom. K swojej wilkej Zrudobe pak jow zoni, zo nidže žane Město prózne, kotraž mow wón nastupicž. Boh tōn Knez bėsche je hinak wobžantněw. Pecz lět pžebomasche wón w Bjarnatizcě (Bernstadt) pola sudniskoh Prědkstojicžera Něchtara, pži kotrěnz wón wo Kapali bože Swuzbó dzerjesche ha sebi pzej Wotcženeńo joho Dječji wilki Džak zaswuži. Powné duchowněch ha cžewněch Moczow, powné želiwoj Žadosće za roschěrném Skutkwanom, wón dleje wo te lei Swuzbe wostacž niemožesche, ha dokelž hižčen nidže žane Město wo wótezném Kraju so nenamaka, prošesche wón swojoho Biskopa ha Ordinariusa Schüllera z Ehrenthal za Dowolnosć, sebi w Czuzbe swojomu Powowanu hōdné Blak pōtacž. Z telej Dowolnosćju swojoho Biskopa wopuschcži wón w lětu 1793 zase swoj wótné Kraj ha poda so do

Haag w Keizorskim, dzej wón hako Kapwan wilkeje Wosadé zbožomně skutkwasche. Zola hižom w lětu 1796 powowa joho swoj tedomschi Ordinarius Biskop Kobalcz zase domoj. Talej Bōdesć, kiž bėsche pžed někotrěmi lětami joho wulcě siveseliwa, zrudzi joho nēt, dokelž wón bē tam jedēn Lud nadeschow, kiž joho jara lubo mējesche, joho wutrobne tšesćwasche ha wōfoko wazesche. Zola pak wón postkasche swoju duchownu Wōschnosć, hatzruine jomu czezcě paže. Biskop Kobalcz postaji joho za Brědara wo tachantskej Czěrkwi sw. Pētra w Buděschine, kotrēž Swuzbe wōu hatž do lěta 1819 prědkšesjesche, ha to z taikaj Swěru ha z taikim Zbožom, zo joho hižom w lětu 1810 za Kanonikusa tejesamsneje Czěrkwe wuzwolichu. — Wo Simerczi Kanonikusa ha Probsta Berneta w Laubańe porutži jomu Biskop ha Tachant Łoc w Buděschine, pod kotrěnz tedem tež tamne Krajine stejachu, ha kotrēž bėsche tež Wistator klōstěrschiknezenczkow sw. Madlenē w Laubańe, telej Město zastupicž.

Hatž w lětu 1820 Pžikazna Wamuzja žteri Farē Kulow, Zauernik, Hennemersdorf ha Pfaffendorf z Waczlawstkim Biskopstwom zjenosći, postaji Joho Waczlawstke biskopske Zastoinstwo za Arczē-Měschnika Czěrkwow ha Schulow tēchlej Wosadow. Zola jenoj krōtki Čzas wobkhowa wón tulej wobczěžnu Dōstoinosć, dokelž Naleznosće Klōžtera joho cžewō Redžblivosć ha Starosć žadachu.

Wo lětu 1838 sivecjesche wón Jubiläum swojoho powsta lětnoho Měschnistwa; pži tulej Zkwadnosći joho tež bramborstki Kral hako swěrnoho ha zaswužbnoho Muža za Czěrkwe ha Schule tšesćjuwasche ha postaji joho do Kjada Nētžetow tžornoho Hōlčera. Wōn wumte mēnie wo tēm Knezju na 9. řebanē do Hennemersdorfa 13. Dnu Nazěmnika. Nēch wotpotžive wo Mēre!!

Dže da jo tola našch Knez Biskop tak dowho bom? taklej hižom jo to meněchtón žkuliž praschaw. Za cju wam tu Wěcz z krotka rozpojedadž.

Ta Swobodnosć nětuschoho Časa jo tež těch naimošchich Zastoinikow katolskich Křesćijanow žjenosćiwja, zo bóchu po swojej Winwatosći ha Pšifwuschnosći, hako czi, kiž postajeni su, pasć ha zakitacž Křesťusowo Stadwa, wazne Naleznosćeje swojich Cěrkwow bez sobu rozryteli, za jich swate Prawo wojuwali ha žtožkuliž k jich Žbožu wužitne ha potřebne bóč mowo, wobzantněli. — Ž daloka ha zblizka, ze wschěch němstich Krajinow su so czi katolské Biskopjo zhadžiwali do Města Würzburg wo Baiernstěj. Tute Město jo wo těchleji Dnach jenu Zromadžisnu wo swojich Murach widžawo, kaž lěttotětki žana bowa nějo. Pžitomni běchu: **Kardinal ha Arcze-Biskop ze Balczurga.** Czi **Arcze-Biskopjo** z Bambergu — z Múnchna — z Freiburga — ha z Kólna. — Dale czi **Biskopjo** z Augsburga — z Passawa — z Regensburga — z Eichstäda — ze Speiera — z Würzburgu — z Hildesheima — z Osabrúka — z Múnstera — z Trieru — z Limburgu — z Kulma — z Rottenburgu — z Ermelanda — z Fulda — z Buděschina. — hižjen Družé, kotziž běchu žadžewani, sami pšinc, wotpšwachu swojich Zastupnikow, kaž Fürstaj: Arcze-Biskop z Olomucza ha Biskop z Bracławu. Dale tež Biskop z Maiucž ha z Brixen. Dale běchu cžilej Biskopjo z wetža kždě hižjen nětotrech Duchomněch sobupšiwedli.

Tón 23. Džen žandženoho Měsacza běsche tón postajeně Džen Zapotžena jich Buradžewow. Žaje Nany hižom tam wilka Wnohosć Luda tachantřku Cěrkeji napelni;

dokelž jo w cžechu czi zromadženi Biskopjo swój wazně Skutk zawozič, — Boha toho Kneza, kiž jo tón Zpotžatk, Sredk ha Kóncz kždého dobroho Skutka, prosěč: zo bó won z mivemaj Wotž omajna nič ladaw, swoju bóžku Radu ha Pomocz jim žkicziw ha jich Předkwozacija žonuwaw. Wo dohich Rěnkach na wobemaj Bokomaj seidžachu woni wo Chóre Cěrkwive. Traž tak někotra Selsa so rońesche, haž tón schedžiwó Arcz-Biskop z Bambergu z hnutém Wosom „Pšindž Ducho swatě!“ žaspěwa. Tón samo džeržesche tež tu božu Měschu. Pži Woprawěnu pozbeněchu so wschicžě Biskopjo wot swojich Městow, pžisťuwicu k Wotatarej ha džechu k Woprawěnu. — Na Kónczu božej Měšě sěně so Arczebiskop z Bambergu hako Metropolitu wot Biskopstwa Würzburgu pži Podnožkom Wotatařa na Thron ha kždě těch pžitomněch Biskopow wosebe so k nomu poda ha kletžo ha wótžje Wuznacžo Wěre wotpowozi, ha z Pžisahu wobkrućji.

Wo dořoněch božich Swuzbach podachu so cžisami do tamnoho Seminara, ržej bé wo wilkim, reńe wuděbeněm ha k tomu pžihotowaněm Žale jich přena Zromadžina. Tesamo džeržachu so potěm wschědńe, dopowna wot knapow džewecžich haž do jenej; — ha Popowinu wot schesćich haž do džewecžich. Arcze-Biskop z Kólna bě za Předsědu wuzwoleně Biskopaj, z Augsburgu ha z Rottenburgu jomu k Pomoczě stojesćtaj. Schěsć Pšisarow Protokoll wedžechu.

Žto su tam wschitko wužitnili, budže w swojim Času žewěne; tudě wopominamó jenoj z krotka to, žtož woni k Wuwedžěnu swojich Wobzantněnow přede wschoho žinicz za uuzna žpžnachu, ha jow swuscha Wotpšwano z cžehuwacžých Pšimow, hako: 1) na wschitkich katolskich Křesćijanow wo cžewěm němstím Kraju, kiž budže ze wschěch Kletkow žewěne.

- 2) na kôzdoho Kraja wôſche Zaſtojniſtvo woſebe.
- 3) na wſchitkich Duchowných, zo bôchu w Swěte ha Wěte wobſtani, ſo, joli môžno, kôzde Lěto pod ſwojim Biſkopom zromadzili, ha z nim, žtož jo k Wubudžeiu ha k Sělnoſcžeiu czěrkwinſkoho Žiwěna trěbne, wuradzjali. —
- 4) na Bamuža, wo kotrémž ſo Wotpoladaņa ha Wobzankuěna Zromadzizně žiewa.

Na 15. Nov. předé hatž rôzno džěchu, zromadzichu ſo hižžen jedén krôž wo božim Dome, ſo wutrobnie džakucžé za joho Nadu ha Pomocz, kaž tež joho ponižne proſchwiſchi, wón czěw ze ſwojej mocznej Ruku pòdęperacz, žtož mowo ſwojej ſiw. Czěrkwi k Wuzitkej bôčj. Czěwo Měſto běſche ſo zromadziwo, tčch lubwanéch, wôſoko tžęſczwanéch Kněžich hižžen jedén krôž widžecz. Samo džewecz iwěnuéch Wofadow z Wofownoſcže pžicžęžechu ze ſwojimi Duchowněmi ha z Khorojemi, Pacžere ha Kherluſche ſpěwajo, tulej Sivatocznoſcz powôſchicz, do Měſta. To bė rana Pžiležnoſcz, k Eudej rěčecz. Tulej wuziwſchi naſtupi Arcž-Biſkop z München ſweczene Měſto ha rěčęſche haſo woprawdže dobre Paſter tčm uadobnie woſo ſo zromadženem Žrodam. Po dokoňanéch božich Swuzbach žadachu ſebi Wėriwi lubwanéch Wótezom kôzdoho woſebe widžecz, ha jim poſleni krôž ſwoju Tžęſcz ha Luboſcz wopokazacz. To ſo tež ſta. Po Njadu džěchu Biſkopojo pžęz te Lawſéndé ha Lawſéndé, kotžž tak dčre w Czěrkwi kaž wonka z kôzdoho Boka na ſwojich Kolenach leižo biſkopſke Požonwanu dôſtachu.

Khróſtjanſke ſerbske Towarſtvo męęſche 19. Novembra w Leņa ſwoju druhu Zromadziznu; — ta bė ſělné wopotuwana. Kubańka

Zamolwité Redaktor Jakub Kucjanf.

Ciſchczjane pola K. B. Hiki.

nazpomni, zo w Futnitžęé Buſ je Zejicz haſo Wubernik menowané nějo. *) Kapwan Womczert napominaiſche k dalſchomu Pžistupei, ha k taiſkomu Stuktwanu Etawow, zo budža lóže Hubu mel- tčęj ha bwudne Wôſle wot Towarſtwa ſo zdalu- wacz. Pžedſěda rozkwadže, zo budže, džęz naſchi Duchomni ha Wuzjero ſo tak wltne k tej Wěcže djerža, Towarſtvo czim bóle nadobowacz. —

Dale ſo wot toho jednaſche, koho bôchwó na pžichodné Sejm poſwali. Na Dowolnoſcz Zroma- dzizně tžitaſche Rěčtar z Leņa wobſchěrnſchu nemſku Rěčž předk. — Po tčm ſtaji Pžedſěda Ramet: „Rěch ſo Pokwadničza (Prámien- Kaſſe) za doſtoinéch Tželadnikow zawoží!“ Wuzjer Kochta rozkwadže tulej Wôſl wobichěrn- ha radži, zo bô ſo Zawoží k nowom Lětej ſtaw Na Požledku Etawó na 5 Tht. za jenu ſerbsku Khoroj romadu dachu. Nowěch Etawow podpi- ſachu ſo 27 — tak zo jo Litžina wſchěch hižom 107.

☞ Ruine z Dreždžan Bóweſcz pžindže, zo budže pžichodnie Zakon Serbam wo ſerb- ſkej Rětzi žjewené ha budž ſo z wuzwolen- ſkim Zakonom zapotčecz. Red. Smolei jo za Pžewožera wuzwolené ha Rětžniſt- Kěchta haſo Prawiznik k Pželadej po- ſtajané.

Jutze, haſo 26. Džen Nazěmnita Popowiu- tžoch zmeje nebeltžjanſke ſerbske Towarſtvo přem- Zromadziznu, ha to na Schuli w Nebeltžicju Wſchěch dobřech Serbow z czěwoj Wofownoſczj lubožnie pžeproſé te Zaſtojniſtvo.

Stedu Wetzor wojemich zmeje czěrkwinſke To- warſtvo w Buděſchne Zromadziznu.

Swawa Kalbitžana! Taika Kher- muſch die hižžen bez Serbami bowa nějo, ka- leža Kalbitžjanſka. Wôſoko, wôſoko horeka tam freit- Wě rana krajna ſerbska Khoroj ſmahowaiſche kotrc- dčrbi tež pžichodnie kôžde rócžně Tžas wuſtajan- bôčj. Tžęcz ha Džak wſchěm tčm, kiž ſu pži- ſwoje Daré nam Khoroj wuzbeněti.

J. K—a, Khermuſchwné Hóſcz.

*) To moſa Wina nějo; wo tčm mi pžjapó- waném Protokolle Buſ haſo Wubernik pòmenuwar- něbe. Red.

K Dôſtaču wo Wellerecz Kniharni.

S t a n i s k a.

4. Tyśwo.

2. Dzień Hodownika (Decembra).

1848.

Lubi Serbja!

w téchlej Dniach budza so Wólbo na Drezdzanski Sejm habo Landtag zapotkecz. Tutón Sejm budze pak tón najwazniŝchi wote wschich kiz su hdé wo naschim Kraju wotdzeržane bóli: dokelž wón dérbi wschitte stare Brachi zabójicž, nowe ha lépsche Wustawki město zastarŝkich ha wobidnéch postajicž: wón dérbi ze staroho padaczoho Twareña nowe krasné Grod pozbéhnécž.

Lubi Serbja! wuzwolmo sebi tohodla tajkich Muži, wot kotréchž smó pšeswědseni, zo budza nasche Zbožo pótačž, wuzwolmo sebi tajkich, kajkichž sebi wschudzom wo serbskim Kraju žadaja, sprawnéch Muži, Pšezelow Luda ha Krata, horliwéch Serbow.

Zo bóchnó pak to dokoněli, žtož smó sebi přédkwžali, bódžmo pžezjene ha stojmo kručze hromadn. Žienoczeni budžemo dobócž, rozdrebenéch pak budza nas ž mawoj Próczu pžewinécž cži kiz nasche Zbožo nepótaja.

Bódžmo pžezjene — ale bódžmo tež džěwami! Néch sebi žadén niemóŝli: „Žto budu tam ja wutzinicž? Žzomu teje Čzedle dla Pucze řhodžicž? Ja to druhim wostaju!“ Žaždžene Čžasé nam jasné dosčž pokazuja, žto su tajke Mólse Serbam Dobro pžiněsli, ha kať su so cži družé ža nas reñe starali! Hejzo jo Leñosčž žkódna ñebówa, dha budze je wěsčži pži tutej Škwadnosčži. Pžez Dželbracjo pak budze tež tón Rajsradniŝchi dobrej Wěczé pomhacž. Néch sebi Wščicžé pomóŝta, zo kóždé Wós, kiz mó ž Leñosčže žañech-amó, Pžezimnikěj Dobócžo lubi!

Ha Pžezimnikow budze so dosčž namafacž. Woni budza pžincž, ha budza so pžezelne sinečž, ha so kwonicž, ha Kwobuki ze swojich wóŝoko rodženéch Šwowow zejmwacž, ha řane Šwowa řěčecž ha wot Kunosčže Bursčwa ha Žemansčwa powedacž. Ža pak praju: Nėwěrcže tēm, kiz su kaž Pžjelcžé hžicžen ž wasčkej Kreiwu nasčeczeni; ñewěrcže tutēm Wěŝtam, kiz bóchu so ž řaněmi Šwowami radé do Wasčkej Wotžerñe pžimójeli potom pak wasche Stadwa roztorhali.

Dale budza tež družé pžincž, kiz budza, Šeño Žawisčže ha Pžekoré do waschich Wutrobow rozšěwajo, tathlej ř Wam řěčecž: Nėwuzwolcže toho, habó ñewuzwolcže tamnoho! tón jo lutherŝki habó tón jo podžaněki! Tajkim Ludžom jo ta řana Pžezjenosčž bez nami Čžerñ wo Wótku, tajcžé bóchu radé žas Čžasé staroho Nėměra ha Wójně žbudžili. Nėwěrcže jim: woni Wasche Zbožo nočžedža!

Těch wuzwolcže, ža kotréchž su so žienocžene serbske Žowarŝtwa wuprajili. Wó jich žnajecže těch sprawnéch Mužow, těch wěrnéch Pžezelow nasčoho Krata, těch řrutěch Žakitatow ludowoho Prawa, těch swěrnéch Šěnow serbsčoho Naroda. Ža tajkich su so wo swojim Žiwěnu wsčědñe bez nami wopokasali. Těch wuzwolcže!

M. Čžyž.

Serbški Centralné wuzwolenški Wuberk jo tutěch Rězow za Zaposwancow na dřeždžanski Sejm postajiw. Zich Mena dželimo mó němškej Rětzi sobu, dokelž dərbja so tak na wuzwolenški List napisacj.

- VI. Wokres. Za druhu Komoru: Johann Lehmann, Richter in Plozen.
 VII. Wokres. Za druhu Komoru: Råde, Pfarrer in Gutta.
 Za přeuu Komoru: Peter Ziesch, Erbrichter in Naupflitz.
 Hugo Seyfert, Actuar in Budissin.
 VIII. Wokres. Za druhu Komoru: Johann Lehmann, Besitzer d. Königsmühle.
 Za přeuu Komoru: Hugo Seyfert, Actuar in Budissin.
 Peter Ziesch, Erbrichter in Naupflitz.
 IX. Wokres. Za druhu Komoru: Broske, Pfarrer in Großpostwitz.
 Za přeuu Komoru: Hugo Seyfert, Actuar in Budissin.
 Peter Ziesch, Erbrichter in Naupflitz.
 X. Wokres. Za druhu Komoru: Mros, Landrichter in Göda.
 Za přeuu Komoru: Peter Ziesch, Erbrichter in Naupflitz.
 Sandmüller, Mühlenbesitzer bei Nebelschütz.
 XI. Wokres. Za druhu Komoru: Johann Jesorka, Erbrichter in Jauer.
 Za přeuu Komoru: Sandmüller, Mühlenbesitzer bei Nebelschütz.
 Peter Ziesch, Erbrichter in Naupflitz.

Serbški centralné wuzwolenški Wuberk.

Rěchtar, Nameštnik budyšsoko	Zowarštwu	Melba, Předseda dajinskoho	Zowarštwu
Gžesla, Předseda radworšsoko	"	Polenk, Předseda neswatjidiskoho	"
Balentin, Předseda budežžanskoho	"	Hejna, Předseda tzhwěšdowiskoho	"
Mitafsch, Nameštnik butežžanskoho	"	Gžěz, Nameštnik bórftžžanskoho	"
Benšch, Nameštnik ralbitžžanskoho	"	Ekora, Nameštnik malešchanskoho	"
Rentž, Nameštnik khróštžžanskoho	"	Bróška, Nameštnik hutžžanskoho	"
Kofuka, Předseda nebelžžanskoho	"	Retzka, Předseda hnašchžžanskoho	"
Kufasch, Předseda minakalskoho	"		

Ze Serbow. Wó hijezen so Wšchi-
 czé deře dopownicze na tu wilku serbsku
 Peticziju, kotrejež Zadańa Wam tak pra-
 we z Wutrobu wzate běchu, ha kotruz Wó
 tak pilně podpysali sčje, — na tamnu Pe-
 ticziju, kotraž naiwážnišče ha za zbožom-
 nu Přichodnosč naschoho Serbowštwu po-
 třebue Maležnosče wopžija, — kotruz serb-
 ska Deputatia kralej Wóšchnosčzi pžepo-
 dawa, ha teděm tež naschomu lubwa-
 nomu Kralej swojich Serbow staru nepo-
 swabenu Swěru ha Lubosč wozjewi. Mi-
 nister z Pfordten jo nasche, Czérkej ha
 Schulu nastupjacze Zadańa zmosom kězbu

měw ha sebi wot měštžanskej Kreisdirekti-
 oné wo tutěch Nastupañach Rozprawu (Be-
 gutachtung) žadam. Dokelž pak nitžo swó-
 ščecz něbe, hatž so za nasche, sudniške
 Maležnosče nastupjacze Zadańa žto stane,
 jo budešchžžanske rětženste Zowarštwu za
 dobre zpožnawo, z nowa tute Wěczé Mi-
 nisterštwěj k Wutrobe iwěsč. Na 18. Nov.
 jo Předseda Seyfert wot Ministera Br a w-
 na Pismo dóstaw, wo kotremž tónsamó
 slubi, zo budžja pži přichodněm Zawoženiu
 nowoho Sudništwu wěsčzi tež Serbja swoje
 Prawo dóstacž, ha Wón na Sejme tuto
 podperacž. —

Něchtón žkuliž jo so nam přede šitaw ha nam za zwo wzaw, zo taiké Wěcže zapožamó, kotrej wuńesčj tola nide možno űebudže, dokelž smó Swabi, ha nichťon nas kězbu nima. — Bratřja! tak dowho hatž mó Pucz Zprawnosčje džomó — tak dowho hatž pzejeni smó ha pěkie romadu džeržimó, zawěrnó, tak nide žana Móc nas űepjedobóđže ha mó nasche Prawa dostanemó, ha nasche Žadaűa budža dopelnene.

Rebeltzauške serbske Towarstwo mjeřesche 26. Džen Nazemnika w Rebeltzicze pola Kralcz swoju přeűu Zromadžiznu.

Předšeda Kofla motewri tufamu z jenem nutnem: „Bóđž kwalené!“ Dale rozkwadže wón Wajnosčj, Wuzitt ha Nuznosčj Towarstwom. Měnesche, zo jo so tón Žas pžibliziw, ta Ğodžina biva, zo tež mó z dowho Špania wotuczicj děrbinó; — ha cje nasch Lud pownoletne ha zrawó bóđž, tak děrbi tež Tel bradž na swětněch Podawkach, děrbi sebi swoje Prawa swoju Swobodnosčj ha Narodnosčj wajicj ha zdžeržecj. Pžiležnosčj k tomu dawaja nam te Towarstwa.

Kněz Farar Kofla napominasche, zo děrbinó nasche Žbožo na Puczju Zprawnosčje, Pokornosčje ha Měr pótačj; Lubosčj swojomu Wěrchej, ha swojim Přédřtjojicjram wobřhowačj, kaž naschi Wótezojo; dokelž to jo Pucz wěrnoho Žonwaűa.

Na to žitachu so Wustawki Towarstwa ha bóchu za dobre zpóznate: Jakub Kral, Kortymar ze Serbskich-Basělcj, Jakub Šchřebark z Pěřkečj, Mocz Něšěberg z Němskich-Basělcj, Žuri Nowak habó Kral z Žejowa.

Předšeda ha Naměřnik pówedasčtaj wobšěrne, žto jo so na wownej Zromadžizne wschittich serbskich Towarstwom w Buděřšine dla Wuzwolenia na dřeždžanski Žejm rěžawo ha postajiwó, ha tež Zroma-

džizna so. — wot toho jednasche, koho bó tam pówswawa.

Dale bě za dobre zpóznate, zo bó kóždė Ğospodar swoju pownoletnu Žjelecj do Towarstwa sapisacj daw, zo bó tež wona tón Wuzitt, kiz žtoho zcžěhuwe, wuziwawa. Do Towarstwa dachu so 60 Sobustawow zapisacj. Pžichodna Zromadžizna budže 10. Decembra němfskich-Basělcjach.

Po Žkónceju bó Předšedje kaž tež Druhym „Swawa“ wuńesena, ha „Hischcže Serbstwo űezubene“ spěwane. —

Swětne Podawki (Politika).

Mó smó posłeni krotž zpómnili, zo bě Wino na tu Pówesčj, zo Wuhěro jim na Pomocz cžahnu, tón z tēm keřzorskim Wóřskom hžjom z tžiněné Měr zasě zwamaw, ha z nowa krawnu Bitwu zapožaw. Tola wschitko podarmo: Želatžicj cžěnesche ze swojim Wóřskom Wuhětam napžecjo; — joho Wojakow křrobwosčji so nitžo stajicj űemóžesche; — wilke Žžrodé namatachu Šmėrcj w Donawie, družė, kiz wo krawnej Bitwie űezpadachu, z móđrem Wokom kwatajo Dom cžěkněchu. — Windischgrätz bes tēm posłene Žbótki Nemernikow w Měřcje pschimasche; tež Želatžicj so róťzi ha zpótža z nowa Bitwu pžecjivo Winskim, zpowala za krotki Žas 30 Barrikadow ha z nim tež Měřto. — Zo je tam Sudženo űěťk tež cžěťke ha surowo, móže sebi kóždė móřlicj. — Windischgrätz jo hžjom Wino wopuschecjiw ha cje Wuhěrow, tēch Winiťkow na tēmlej cžewém Mězbožu, wo jich samotném Kraju wopótáčj. —

Žto? — Wuhěro běchu Wina na tēmlej? hai! to pať ma so tak: cžilej stari Měřpžecjelo swomjanskich, z jich Krajom žjenosčženěch Pžlahwow, děž widžachu, zo jich Wěcž pžecjivo Želatžicj za Pěšě džo — cžilej Wuhěro, kotžiz běchu tēch, k Pownu

ze Serbami mierzowniczech Turkow i Nepsche-
czelstwiej ha i Napadej Serbow ha Kro-
watow wótcznoho Kraja žžuwali, hale
hako Pjeradnicze wot samých Turkow po-
pañeni ha Zelatiziczej pžepodaczi — czilej
Wuhero, kiž bëchu keizorskocho Wotpóswa-
noho Lambergga na surowo Waschno
žkónczowali — czilej Wuhero, kiž sebi ja-
nej Radze wacze niebechu, dokelž tež keizor-
ste Wójsko samo, jim napžeczo, Zelatiziczej
na Pomocz so hetuwasche, žanu Próczu ue-
lutowachu, Wojakow staru Swëru poswa-
bicž, ha žaných Peñes jim žel nebe, žes
nimi ha temi Wobodlerami wownoho Mě-
sta Wina Nezpótomnoscz tej keizorskej Wu-
kazue dla, zo dërbi Wójsko Zelatiziczej na
Pomocz czanecz, žbudžicž ha w Wine Lud
žmutžicž, zo bëchu Wojaczé pžez to sami wot
so wotdžeržani bóli do wuherskocho Kraja
pžiczanečž ha tráž keizorska Swójsba czéle
Kóncž wzawa. Taitelaj Sredki Nežpraw-
nosž nawožive, swoje nekmané Wotpolada-
na žwefecz. Néť pak budže jich tež žpraw-
na žda třechicž.

Kak da pak tola Wine woulaba? Wino jo
jene žane kraje Město. Wo nim, hako wo
wowném Městje bë nič jenoj Sëdwo Keizora ha
czëwoho wóšchoho Žastoinstwa, hale tej Semjan-
stwo ž wo ležaných Krajinow tudé pžikhadžesche
— wo Wokownosczj keizorskocho Dwora kóždé
rad' pžebówasche, ha pžez Natwarëno krasněch
Dworow Město roščëtesche ha wudebesche, kaj
tež wele druhim Džëwo ha Žaswujžbó dasche,
tak zo ma Wino na 500,000 Wobodlerow.
Žtož stolëtna Pilnoscz ha Žprócžniwoscz ze
wschých Wëdomnosczjow naromadžjwa, namaka
jow swoju Khowanku (Museen). Taité Po-
kwadé ha Krasnosczje jenož widžecž, ha jow so
wudožpownosczjicž — kaj tež dla Kupwaña ha
Pžedawaña na willej Wodže Donawe ha na

Dróžé do Trieste i Mořu, pžikhadžesche jow
staine, Lëto won, ha Lëto nucž žawosné Lud.
Tež Zeleznicze (Eisenbahnen) ze wschých Krajom
so jow žienosczja. Žtož bë Wine pobow tomu so
nidže drudže wacze nežpobobasche, dokelž wschu-
djom wscho mawo, huske, mordwo napžeczo
Winej:

Keizorskeje Swójsbó Bobožnosczj ha Darniwosczj
ža czëkwinske Naležnosczje ho Žežëhuwaño jeje
Pžikwada ž Woka Druhich jo tam tež Czëkwie
natwarjwa, ž kotrémiž so ž Pžikwadej Braha
žnajowna wo témlej Nastupaņu na žane Wasch-
no mérticž nemóže. Ža naitarscha ha naitenscha
bez nimi pak jo tachantka Czëk. i sw. Czë-
paña. Wo nej móže jedén žëtre Žias Džen wote
Dña žhodžicž bez to, zo bó so jenomu wostudžjwo
habó so naladacž mow; ha to ruñe tak ž wonka
laj ž nucžka.

Bohu žest! zo sëm prawicž dërbať: to tam
bëšche. Dokelž žakosna Žkoda jo so tam pžez
te Bëdženo natžiniwa, Kak wele jo tam Czwo-
jokow wot Žiweño pžischo, žicžen newemó ma-
wo jich nebudže. Na Žwateňach jo so wilka
Žkoda. stawa; woni prawa, zo so tam jedén što-
ro wacze nežnaje, czëwo Haje su žapuscžene; wo
keizorskim Hrodže, kaj na wele druhich Blakach
jo Wohen bow; Czëk. i Mnichow Kapucžina-
čow, pod kotrež te Žbótki keizorskeje wotemřeteje
Swójsbó ležja, jo czéle rožpufana ha budže pad-
necz; jena druha žana wofobna Czëk. i jo so
žpaljwa.

**Žutze, hako 3. Džen Decembra
budže ludžacza Žromadžizna dla
Wuzwolená Žapóswancžow na
Sejm wo Smetžkeczé. Žusamu
dërjžaw kóždé jeje Wážnosczje dla,
Wobodler tamnoho Kraja wë-
czi wopotacž. —**

Zamolwité Redaktor Žakub Kucžant.

A Dóstačju wo Wellerecz Kniharni.
Čižkëžjane pola K. B. Šiki.

Š t i t i k a.

5. Číslo.

9. Dneň Hodovníka (Decembra).

1848.

Ž rakúfkeho Khejzorstwa.

Dneň drnjoho Hodovníka jo jedén ž naimadžniskich za czeru Erropy ha wosebe za Swowanstwo. Pžipowinu dwanačich bô narodné Sejm wo Kromerizu powowane, dokelž bô Pžedseda Smolka wot Ministera Wërcha Schwarzenberga, pžez Telegraf ž Holomucza (Olmütz), khejzorstkeje Rezidencje Poibesčž dôstaw, zo maja so Sejmey jara wazné Wěczé wozjewičž. Hlžom 12. Žtundže bēchu wšchicžé Žapôswancžé žromadženi, žaden pať, ani sam Pžedseda newedžesche, žto ma so stačž. Žedēu hudašche to, druhi druhe. Někotři mōstlaču: Ministerstwo budže wozjewičž, zo jo Želatžicž nad Madžarami dobōw; družé prajachu: Khejžor budže Sejm rozpuzčicž, ha jon haħhlen zašé po škōntžene Wojně ž Madžarami powowacž; někotre Stawō ž Ĺiwicžé, kiž bēchu pži Revolucžejži wo Wīne žwostali, so zašé bojachu, zo budža dženša tohodla pžed Sud stajeni ha žtrafowani. Žromadžizua dowho žkašasche. Popowinu dwēmaj haħhlen bē Ministerstwo ž Holomucza pžijewo, ha stupi do Sale, wšchicžé šwatotžnu Draztu žwoblekani. Šwata Ĺiščina kņezesche wo Sejmowni, kaž bô Kōždé Wadžnosčž tutoho Wokomitņena žatžuw. Ministerpžesident, Wërch Schwarzenberg wustupi na Tribunu, ha wozjewi: Žo jo so Khejžor Ferdinand Krōné wotrek, ha tušamu swojomu Wujej Franczej Žozefej

wotstupiw. Tutoň wazné Podawť jo so staw dženš rano wo arcžebiskopškom Rodže Holomucžkim wo Pžitomnosčži Ž. M. M. Khejžora ha Khejžoroweje, skoro cžewej khejzorstkej Šwōjbō, potom Wërcha Windischgrāha, Bana Želatžicža, Grofē Grūna, kaž tež wšchēch khejzorstich Ministerow. Pži tutej Škwadnosčži su tži Ĺiščini (Urkunden) hōrežestajene. Wo 1. so Žoho Khejžorstka Wōšokosčž Arcžewōjwoda Francž Žozef (kiž jo 18 Ĺēt starē) za pomnolētnoħ pžipowedže; wo druhej so Ž. K. W. Arcžewōjwoda Francž Korka (staroh' Khejžorowē Brat, kiž bô hewat najbližsche Prawo k Khejžorstwej mēw) k Ĺěpšchomu swojoho Šēna swojoho Prawa wotrekne; wo tžeczej so Žoho Khejžorstka Maještosčž Krōné wotrekne, ha wotstupi tušamu Arcžewōjwodže Franczej Žozefej 1. Wadžna Ĺiščina, kotraž po cžewej Sejmowni pži Pžeczitānu tutoho Protokol- la kņezesche, bô nētť na jene Dobo pžez rimacže „Wivat“ ha „Šwawa“ pžetorhņena.

Wërch Schwarzenberg žitāsche na to hižžen Pžiwowaňo Khejžora Ferdinanda k rakúfkim Narodam pžedť, kaž tež Proklamacžejū nowoho Khejžora, ha Pžiwis Ž. K. M. na narodné Sejm, wo kotrēmž tomušamomu swoje Postroweňo ha tu Radžiu wupraji, zo budže wustawška Ĺiščina (Verfassungsurkunde) bōrže wudžewana. Wōšche toho wo nim wobtrucži nētšišche Ministerstwo (wulki Poklest).

Na posledtu wozjewi tež Ministerpžed-

sěda Schwarzenberg, zo jo Baron Kulmer (horlivó Kroata, ha dobro Swoivan) za Ministera wuzwolené. (Wulki Pollest z Prawicé, Němcé so dživaja).

Nato wotstupi Ministerpředsěda z Tribuné ha Přesident Smolka wza Swowo ha prajesche: Moji Kńeza, ja móslu, zo Wajnosč z tutoho Wokomikněna lépe poswecziz němóžemó, hatž přez wutrobne: „Swawa našchomu konstitucijalnemu Khejzorej!“ žtož čzewa Sejmowńa (wuwzatu, najzwonkonnischu Řiwiczu) wospětowasche.

Přiwowańo habó Manifest Khejzora Ferdinanda při swojim Wotstupu.

Mó Ferdinand Breni, zBozeje Mlawosče Khejzor Rakuski; Kral Wuberski ha Čěski, Mewa toho Paté; Kral Lombardski ha Benatski, Dalmatski, Kroatski, Slawonski, Haliczski, Lodoměrski ha Štirski; Kral Jerusalemski a t. d. Arczewěrch Rakuski; Wilkiwojwoda Tóskanski, Wójwoda Lotarinški, Saleburški, Štěrski, Korutanški, Krajinski; Wilkiwěrch Sědmohradski, Markgrofa Morawski; Wójwoda horneje ha delneje Slezěnskeje, Modené, Parmé, Piaťencé ha Guastallé, Ošwetženski ha Zatorski, Teschinski, Friaulski, wo Ragusé ha Zadře; na Wěrchowstwo powóščené Grofa Habšburški ha Tirolski, Kyburški, Horiczski ha Gradisški; Wěrch Trientski ha Brixenski; Markgrofa Horneje ha Delneje Wuzicé ha wo Istrii; Grofa Hohenembški,

Feldkirchski, Bregenezski, Sonnenbergski a t. d. Kńez Terštski, wo Cattaro ha wo Marczé Windiskej.

Děž Mó, po Zeměczu Naschoho Kńeza Nana, něhde Khejzora Francza I. po Zakonu swoje Herbstwo nastupiwšchi na Trón přišchli smó, dba prošachmó, přeswědseni wot Swatosčeje ha Wajnosčeje Naschich Winwatosčow, předewšchim Boha wo joho Pomocz. Prawo zakitacz, běsche nasche wuzwoleniste Kóntžko, Rakuskim Narodam k Žbožu dopomhačž Wotpohladańo Naschoho Kńezerskwa.

Lubosčž ha Džakownosčž Naschich Narodow zapwaczi Nam dospowně te Přočé ha Starosčeje Naschoho Kńezěna, haj tež wo nědawno žandženěch Dňach, děž běsche so Žwósnikam poradživo wo jenej Dželbi naschich Kra;ow žakonski Póradšpodrěwacz, ha žnutstomnu Wójnu žapaliez, žwosta hįžžen něstońčžna Wětschina Naschich Narodow wo přiswuschněj Swěte za swojoho Mězřara. Dopokazajna toho, kotřez wo tutěch čžěžkich Čžasach Naschu žastruchlenu Wutrobu položichu, dostachu so Nam ze wščitkich Krajinow Naschoho Khejzorstwa.

Me wšchelate wazne Podawki, widžowna ha něwotwobročžomna Potřeba wobsčěrnoho ha dospownoho Póředžěna Naschich statněch Fórmow, kotřemuž smó wo Měsaczu Měrczu tohohlej Lěta napječživo schli ha Pucz wurubacz hladali, su wo Nami te Přeswědsěno žbudžili, zo jo mōdnisich Moczow k tomu třeba, zo bō tutōn wilki Škutt spēchwané ha k dobromu Škōntžěnu přiwědžene bōčž mohw.

Ha tohodla smó po prawěm Rozmōslenu, ha přeswědseni wot žaczaczeje Muznosčeje tuteje Krotžele wobžankněli, khejzorstkoho Rakuskeho Tróna so wotčez.

Nasch najjasnischi Kńez Brat, ha po

Pravém Nastupnik wo Kneženiu, Arczewojwoda Francz Korla, kotrěz jo Nam pječezě swěrne k Boku staw, ha Rasche Proczowaňo z Nami dzeliw, jo so wuznaw ha wuznawa so z tutěm, pjez Podpisaňo tutoho Manifesta, zo teź Wón Khejzorstweje Rakuskeje Kroně so wotřekne, ha to k Lěpšommu swojoho po nim na Trón powowanoho Sena, Najjasnišchoho Kneza, Arczewojwode Francza Jozefa.

Wotiwazawšchi wschittkich krajněch Swuzornikow swojeje Pjilahi porutzimō jich nowomu Mōcznarěz, kotromuž pjišahane Winwatoseže swojoho Powowana dale swěrne dopelněz maja.

Raschomu Wōjsku prajimō z Džakowosežu Božeine! Pomnikwšchi na swoje swatoczne Pjilahi, mōczně Žlit pječiwō zwonkowněm Nępječelam ha zuntškowněm Pzeradnikam bęšče wone stajne, nihdē pak waczē, haž wo nainowšchim Tšasu, křuta Podpěra naschoho Trōna, ranē Pjilwad Sērēnosče, Wobstainosče ha Nęstrachocziwoseže, Wuczek sčęšņenoho Mōcznarstwa, Gordosč ha Debeňstwo nascheje wōtčnjeje Žeine. Z tejsamoj Lubosču budže so wone wotowō sivejoh' nowoh' Khejzora zromadžic. Wotiwazawšchi Naposledku te Narodē naschoho Khejzorstwa wot swojich Pjilawuschnosčow pječiwō Nam, ha pženosěwšchi wschitte sem swuschacze Winwatoseže ha Prawa z tutěm swatoczne ha pzed Wobližom Swěta na Raschoho luboho Bratrosena, hako Raschoho Nastupnika po Pravém, porutzimō tehlej Narodē pod Miwosč ha wosebne Zakitaňo Bože. Nęch jim Wschohomōczně zasē zuntškonnē Pokoj porjeje, nęch tēch Zabwudženěch pjiwedže k Poswuschnosčzi, tēch Zaslepeněch k Bōznaczu, nęch wotewri žnowa te zaprahņene Žorwa tšasnoho Žboža, ha nęch swoje Žohnowaňo na Rasche Žeine wulliwa wo pownej Měte, — ale nęch teź Raschoho Nastupnika, Khejzora Francza Jozefa Pre-

ňoho rozswětkli ha poselni, zo bō swoje hordozne ha czežke Powowana dopelniw k swojeje samšnej Tšesezi, k Swawe Raschoho Domu, k Wuzboženiu wschittkich jomu porutzeněch Narodow.

Date wo Raschim Kralowškim hwowněm Měseže Holomuczu, 2. Džen Hōdownika w Lěče Lawžent, wosēm Stow, wosēm ha žtēczezi, Raschoho Kralestwa w Lěče žtēratēm.

Ferdinand. Francz Korla.

(L.S.) Schwarzenberg.

Bramborski Kral jo brandenburgski narodnē Sejm hōrēzběhněw ha sam krajnu Wustawu (Verfassung) postajiw.

Bamž jo wulkoho Žběžka dla z Italskeje do Franczowskeje czeňnēw.

Cavaignac jo franczowskich Wojakow do Bamžowoh' Kraja pošwaw,

Rufowski Khejzor Mikwasch, jo z Tžerkesami Mēr stžimiw, tak zo žmeje nētē 150,000 Wojakow wacz' k Rufomaj.

Ze Serbow. Ludžacza Zromadžizna w Smetžkecžanskej Kupeli. Na 3. Dec. bęšče na poimenowanēm Měseže dla Wuzwolēna na Sejm ludžacza Zromadžizna pjirowežena. Wōšče wlece Ludži ze sufodnēch serbskich Wšow bęšče so teź křetra Tžrōdka Nęmcow wot Pęwēžnicē ha Kōnigsbrūcka naischwa, tak zo bęšče tu na 300 Pjittomnēch. Pjedsēdstwo wēžesche Knež Pētr Gjež s Nowoslicz. Žednaňo bęšče tēch pjittomnēch Nęmcow dla wo nęmskej Nētzi. Za Zapōšwanca do drugej Komorē bō Knež Jan Žezorka z Jaworē postajenē, ha jednchwōšne pjiatē. Kaž Kū. Žezorku znajemō, dha budže wōn wēsezi swoje Město na Sejmi dēte wupelněz, ha mō pjiemē jomu tohōdla wlece Žboža! Tež wot Kū. Pētra

Czêj a kij bô jednowoſnie do prênej Komoré poſtajené, pwaćzi toſamo. Dale bô do prênej Komoré poſtajené Kniez Grofa Hohenthal na Rönigsbrücku. Tutoho dla pozbéhněchu ſo někotre Woſe na pjećiwu, kotrej na to pokazowachu, zo ma Bur ſwojich Zaſtupěrow bez ſebu pótacj, niez pať na zemanskich Rodach ladacj. Wbrze pať ſo rzez wſchelakich tjeſněch Mużow dopoſaza, zo jo tón poſtajené Grofa Hohenthal jedén jara doſtojně Muż, kij jo ſo pjećjé wo ludowo Zbożo wacjé hatj wo ſwoje ſamſne ſtaraw, tať zo Zromadžizna napoſledku jednowoſnie wobzantné joho za Zapóſwancza do 1. Komoré za 10. 11. 12. Wotref poſtajicj ha poruťicj. Teť tomu dai Bôh Zboje!

Wóſoka narodna Zromadžizna! Tón Wercz jo wilke Zbożo Krajei pjiněs; kóždé zatju Swědksej Swobodě, kóžda Narodnoſej dóſta ſwoje Prawa, ha wottjaſuwaſche Wodejſchczena ha Wobcjejnoſeje. Tať teť mó jenoh řenschoť Tjasa ſo nadjachmó. Khróblischo khodzachmó do Kawow, hatj runiſch Echeřna, Wěcheje ha druhe Species nam ſlubu do nich ſtajachu. Tola talei Madjiza ſo kěcě do Zrudobó pjewobroćzi. Ledén běchmó náſche Wwede trochu wotejahněti, dha wóſoka frankfurtſka Zromadžizna wobzantné: „kóžde ma te Prawo, naſ tjelecj.“ Toholei Prawa ſo teť naſchi Břchcejwnicě žmolom moczuwachu; wo wſchich Wokow na naſ khodzachu, ha djeſch jenoho wot naſ natrechichu, bewſcheje Smelnoſeje tzelachu. Hać runiſch nětko wóſoke ſaſſonſke Mi-niſtérſtowo ſo za naſ hoiebereſche, ha taiſu Eurowoſej zařaza, dha tola hiſcheje jich weke jo, kij tuietj Zakaznu pjeſtupja, hai, wone jo tať daloko pjiſchwo, zo někotřech Blach, kaiž Nebeltjicě, Prawotjicě, Kalcicě ha drubje naſch kraſné Polahw

Zamolwitě Redaktor Jakub Kucjant.

ntmake tjiſeje wukorenené jo, tuňe haťo bô tam Windiſchgráh znami zařadjaw. Na Worfketjanſtim ha Khróſijanſtim mamó hiſcheje ſnadnu Khowanku, ha deť tam do naſ tjeleja, da ſtaňe ſo, zo ſamóch ſo zeřrali něbóchmó, jtoť mó teť z Djalownoſcju zpóznajemó.

Deť nětko taiſe horka pomeňene někjescijanſke Spěchwana tola něde Nihtó za dobre ſpóznacj němóje, tať proſémó teť mó:

Ta wóſoka narodna Zromadžizna cěwa tu Dowolnoſej, naſ tjiſeje wukorenicj, hořeběněcj, ha naſ naſbim lubuwaném Kniezim, kij naſ tať deťe hajachu, daťe haťo jich ſwěrněch Wobanow zawoſtajicj.

Date w ſchowcějczj Kěiku něbaloko Leopolda, 4. Decjembra 1848.

Ta zajetja Zromadžizna,
Wuchacj, Wjebsěda.

etc.

W j i p ó ſ w a n e.

Redaktor Zutniťzi něchaw pjiſchobně taiſtim dječjaczem Klotjam, jto tón habó tamon wot Zutniťzi praji, ſwoje Wucho podacj. Ztěť Zutniťzku cjiťa, tón hiſcheje niťžo Žwo wot něje prajiň nejo; ha Khróſcěje jich weke tuſamu cjiťa. Křóſcijanſcě pať ſo bojeťz něbudža, Redaktorei prajicj, jto wot Zutniťzi jadaja. *) Křóſcijanſki.

Jutze změje Křóſtjanſke Towarſtowo Zromadžiznu w Keňe. Zězorſka, Wjebsěda.

Středu budje Zromadžizna cęřkwinskeho Towarſtwa w Budeſchjine.

Jutze za Těžeň haťo 17. Decjembra změje Kalcitjanſke Towarſtowo Zromadžiznu w Rowoſcě. Czěť, Wjebsěda.

Serbſkomu Towarſtwei na buďeſkim Gymnaſiu prawi wutrobně Djal za pjiťpřwane Knihi.

J. Kral, Starſchi.

*) Redaktor Zutniťzi ſo na jame Dječjo ſpujczaw nějo hale na rozomněch Ludji. Kniez Khróſcjanſki pať tola wějeť za wſchichich Ludji Dobro prajicj němóje.

K Dóſtacju wo Wellerecz Knihami.
Cijſchcějane pola K. B. Hřik.

Serbskim Wótczinczam.*)

Bódj wěrném Serbam Swawa
Kij swatu Horliwosć
Wo Wutrobach sei haja
Za Serbow Narodnosć.

Džak wutrobné Wšćém neseje
Kij pwwodja Serbowstwo,
Ha w Spěwach krasnie tješće
Ze serbske „Towarstwo.“

Ze Kivětki něch nježwadnu
Wot Serbow sadžane,
Ze Žiwazki něch nježwadnu
Wot Bratrow wazane.

Bódj Kchwalba serbskim Mužom
Kij Brawa jadaja;
Zich Kchwalbne Měna wšchudjom
Něch hódnie tješćujuwa.

Něch serbskim Kraju znaja
Těch mócných Kětjerow;
Něch Wujiczeńo praja,
Zo maja Wótczinczow.

Duj Wujicze něch klicja
Ze Spěwu serbowste
Wjez Wutrobó něch žencja
Ze Wosě narodne!

St. Jucławor.

Delanski.

*) Wótczincz jo tón, kij swój wótcznej Kraj
ubude ha wótcznej Waschjo tješćej ha podpera.

Z R o m a. Augsburgske P. Nowiné
wozejwa List z Roma, z kotrohož mó zče-
hniwacze wožněmo: „Ja hižom běch wob-
zantněw z tēmi Zrodami, kiž straschnoho
Zběžka ha naschich Měšcžanow republi-
kaustich Wotpoladańow dla z Roma cže-
tachu, so stowarschicž, cžech pak hižczen tola
předé Wamuža widžecž ha z nim porětkež.
Ja dostach tež k nomu Pžislup. Hale dwuje
zantněne Dute, kotrež běchu hižczen wšche
toho deře z Wojakami wobsadžene dərbjach
pžecž, předé hatž joho namakach. Wamž
Pius IX. běsche kaž pžecze powně Lubosče
ha Podacžja do božejje Wolé, ha prawesche:
ja sem kaž jaté, ruńa jenom Piusěj VI.
ha VII. — ja pak sem Bohu džakwano,
strowu ha pžihotuwane, Keluch Čerpeńa
hatž do Dna wupicž. Ze Jastwo předaw-
schich Wamužow jo Čžertwi wele Žonuwa-
ńa pžineswo, ja nadžiju so toho tež wot
mojoho Pžezcžehańa. Wo Rome jo nětk
za mne jenoj Hórkosč, ja dərbu na dalsche
zpomnicž, joli ezu so zradosčicž: Zandžel-
ska ha Amerika me jara žiweselitaj. Tež
ta Zromadžizna Biskopow wo Würzburgu
jo me wulcže wofčewiwa. To bě krasne,
za němste Krajine nēwidžane Znamjo Jed-
nosče. — Tude wón někotřech, wo Würz-
burgu pžitomněch Biskopow, Duchowněch
ha swětněch Kětžnikow wopowinesche, pži
kotrež Pžiležnosčej so ja na joho dobrém
Pomjatkku zpodžiwacž dərbjach. — Ja so
nadžiju, prawi wón dale, zo budže tón Kěz
mi tež w Rome zasě Wefelo pžihotuwacž

Wón dopuszczi Zpótuwańo swojej Czerkwe na Wérchu kaj na Stawach, dokelz jo ıwele Pjanki wo Winczé toho Kńeza, kótraž děrbi wukóreńena bocz. Necz so stane Boža Wola. Praicze wo wschém, Biskopam ha Wériwém, kotrémž wo pžindzece, kak so mi ıwe dže, zo bóchu woni za mńe Paczeře spěwali; ha pžinescze jim wschém moje Postroweńo ha Požonuwańo.“ Tak wopuszczich ja zasě toho swatoho Wóteza. —

Bamj jo z Roma cjetńew, ha namaka so wo Neapolitanskim. Baiernski Wotpóšwané jomu pži témlej Czeřanu k Pomocze stejescze; z Džakownoscju za to su joho Kejžu w Rome zapuscjili. Zo wón, kaj wóndańo pisali smó, do Franczowstej ıuczelné, jo wina, zo kě tón Pucz wobfadené ha Czeřano pžez Mořo willich Wétrow dla strasčne.

Z Würzburga. Tež tón wot naschich tudé zromadžených Biskopow ha Arce-Biskopow na wsché swétné Wóschnosceje němskoho Kraja wote swaté List, jo nětkoi zjawné. Wo tэмsamńém Woni zjewa, kak dēre zpóznali su, zo ma Czerkei wot Luběńow ha Prawow, kotrej su němske Wérchi swojim Ludam dali, tej swój Džel žadacj. Hale kaj hizon wo tэм Lisce na swojich Wériwých, wuznaja je tež tudé z nowa: zo Rosdželeno beš Czerkwi ha Krajom něžabaju; ha joli zo děrbi jaw so Krai wot Czerkwe rosdželicj ejeć, budza woni to hčej dacj, dokelz je dowobaracj něžamčja; sami pak na to džewacj něbudza, křiba zo bó Winwatoscj swojoho Wobstarca to wot nich žadawa. Tež Czerkei ma swoje Powowańa. K Wuwědženiu toho třeba wona Swobodnoscj ha Samostatnoscj, — pži tэм budže pak takama Czerkei pžecjıwo tэм, křiž jeje Wěru něwuznaja ha k jeje Stawam něpžiswusczeja, staine Luboscj ha Zpawnoscj wobthowacj, kotrež samej jenoj bez wschelatimi Wěruwuznawařam Měr ha Bofoj wobkrućitaj; tak pak, zo bó pži tэм na jane Waschńo

Něwěru hajıwa ha to, žtož jeje Pžikaznam napječjo jo, křwalıwa ha podperama. — Swobodnoscj pak třeba Czerkei wo wschém, žtož Wěru ha Wutžbo nastupa, kaj tež wo Zawoženiu ha Webženiu wschoho, žtož Wocženěno ha Rozwutženě nastupa. — Jeje swata Winwatoscj budže potajkim, te Katholstkim pžiswusczacze Wutžerne pžede wschém Zkazeńom zakitacj — wsché katholstkim Wutžernam pžiswusczacze Zamoženě wobthowacj ha džej jo jim wzate, zasě žadacj. — Dale: Biskopow ha jenoj ich Prawo jo, Wutžbó w kath. Wěre wo wschéch zjawněch Wutžernach ıwecej ha wobledžuwacj — kaj tež be wschoho Žadžewka ha Mócwańa swétněje Wóschnosceje wscho to wobzantńecj ha postajicj, žtož Kultus t. j. žtož zjawne Wuznaczo Wěre ha Bože Swužbó nastupa. — Naposledku děrbi Czerkei tež te Prawo mēcj, wsché czerkwınske Zamoženě ha Fundationé sama swobodně wobledžuwacj ha nawożowacj.

Z rakuskeho Kejžorstwa. Staré Kejžor Ferdinand jo so do Prahi podaw, ha bódlı na Grabschınu (tak řeka kejžorstki Grób w Praze). Wschicze prawda, zo jo wón, wotpowożıwšchi wsché Staroscje ha Dřeńa wóšhoho Kńežerstwa jara ıweřowó ha tež joho Strowoscj ładacjě pžibera.

Nowó Kejžor jo zcěhuwacze Mandat wudaw, z kotrohoj mó toholej Muža ha joho Wotpoladańa dēre zpóznajemó:

Mó Francz Jozef, z bozej Miwoscju rakuski Kejžor 2c. 2c. Spóznaischi pžez nasche samotne Žońeńa Potřebnoscj ha Wajnoscj swobodněch ha nětuwschoho Džafa bódněch Postajcńow — nastupimó Mó z Dowěrnoscju tón Pucz, křiž powědže k zbožomnomu Potědžıniu ha k Womódněniu naschoho Kraleřtwa. Zawożena na wěrnı Swobodnoscj, na jenaıke Prawızně wschéch Ludow, ha Kunoscj wschéch Krajowńikow pžed Zakóńom, kaj tež na Dželbraczo Zastupńikow Luda pži Wuwědženiu těchsaměch — budže nascha Wórczina (Waterland)

z nowa stawacj w starej Krasnosci z mōdnej Mōcznosci, jene trajace Zwareno Tjasa, zpodobne Wobodleno Ludow wschelakich Tjajkow, kotrých pod Szceptarom Naschich Wōtczow Ziwast bratrowskej Luboscje Lestoticki zjenoscja. Krucje zvoleni, kaj naschu jasnu Kionu tjistu, nasche czewo Kralestwo neswabene wobthowacj — tak nasche Prawo z temi Zastupetami naschich Ludow dzelici; so Mō nadzijemō, zo budje z bozej Pomoczu ha wo Zjenosczeniu z naschimi Ludami mōžno, wsche Kraje ha Splahwō do jenoho wilkoho Kralestwa zas zromadzici. — Gjezte Zpōtwaņa bechu nad Nas zwozene; Mēr ha Rjadnoscj wo wschelakich Krajinach prubzenej; na jenem Mēscje hijezen dzencz Woina Krainikow pjecziwo Krainikam kŕiži. Prubzene Pōtoj wobnowicj, pjez Zakoň wobkucicj budje nasche přene Wotpoladaņo, trēbne k zbojomnomu Zawozeni krainēch Wustawkow. Z Dōwērnoscju zpuszczamō so pji tēm na rozomnu ha swēru Pomocj naschich Ludow pjez swojich Zastupetow. Mō so zpuszczamō na swōwō Rozom naschich staine swērnēch Wobodletow na Kraju, kotjij su pjez Wjestacjo Pōddanstwa ha Spuschcjenio wschelakich Wobczejnoscejow do pownoho Prawa swobodnēch Krajnikow stupili. — Mō so zpuszczamō na Swēru wschitkich krainēch Swuzownikow. — Nasche horde Wōisso budje zawēscji wobstaine wo Nestrachocjimosczi, Swēre ha Wobstainosczi. Budje nam, žtož jo naschim Wōtczom bowo, Wōdpera naschoho Thrōna, Žit ha Nastawa wōtczomnu Krajej ha joho Swobodnosczi. — Z Wefowoscju budjemō Zastwujbō tej mōtwacj, bez to pak, zo bōchu dalsche Prawa z toho zjechuwali.

Ludē rakuske! Mō nastupimō Thrōn naschich Wōtczow wo jenem straschnēm Tjasu. Wilke su Winwatoscje ha cjižke Zamořna, kotrej boja Prēdkwidjownoscj wot Nas žada. Bezja Pomocj pak budje Nas tež posēlnicj ha zafitacj.

Z Fran zowскеj nēismō hijezen nitjo wo

naschej Tutnitjczē zjewili, hale Kōjdomu budje wēdomo, zo su tam Krala wuhnali ha Republiku zawozili. Kaise Wwodē jim to poņese, nēch Wjichodnoscj nas wuzji. Wo tēchlej Dniach pak bē tam po czewēm Kraju jawosne Bēhaņo ha Wōdwaņo, ha to Wuzwolenā pjičhodnoho Prāsidentu dla. Wam jo dēre znajowne, kak wo naschich mōlitjčch Wokrestach tjinachu Wuzwolenā nēkotrēch Wotpōswanēch na Sejm dla, — pomōslicje sebi, kak tam wonlada, wo jenem Kraju wot 35 Millionow Wobodletow, djež za jenoho wošweja, kotromj Wetzina Wosow nainwōsche Kņezerstwo do Rusow da. Tam tejšo nēzpoķoja z Wożewanow Pāperkow ha Listow ha z Kēizantj; wōndaņo su so w Strašburgu tej Kāleznoscje dla tak bili ha do so rubali, zo jo jich kēre wele morbwēch na Blaku leižo wostawo. Te z nikoho wacz wošwacj nēbudja. Wo Lyonē tež tak wōtze romadzje reiza, zo jo Wōschnoscj wilke Wōisso Wojakow jim pjičpōswacj za nusne zpōznawa. To pak jo wērnō, bōle pjezjeni su hatj mō. Jenōj dwaj staj, wot kotrej z wēlja wōšwa, ha wot kotrej z jedēn te krasne Zbožo zmeje Wjedseba franczowskej Republik; bōcž: pak General Kavaignak, pak Louis Napoleon. —

Z Frankfurta. Mō smō so pječe w cjušch Krajach rozladwali, kotrej nas tola dale nitjo nēstaraja ža zabōdjemō, žtož nas bliže nastupa: na nēmski Kraj. To tola nibe prawe nējo! No da nēžto wot Frankfurta, wo kotrēmj Wotpōswani nēmskich Ludow czewo Nēmstwo zastupa, ha nasche Zbožo wuradja; — nēžto wot toho Mēsta, wo kotrēmj Zeřa zbojomnej Wjichodnosceje nam zafczewaja. To pak, žtož tam ruņe nēklej wschēch Kēdžblitwoscj na so cjeņe jo, zo so rakuski Kēizor nēcha na žane Waschņo frankfurtskomu wōšchomu Kņezerstwej p. dčejnēcj, hale zo cze wōn sam swōj Kņez bōcž. Na to jo so w Frankfurte wilka Hara zbēnēwa, dokelž žane krasne Kraje Kņezewstwēj na te Waschņo wotpanu, —

zo joho Wócz so poswabi — ha khetra Liczina z tamněch Krajow Wotpóšwaněch, (lich jo Zwórczina tam Wjítomněch) Frankfurt wopušczi. — Wone so wele wot toho póseba, hatj da Kejzor prawe tjińi, děz wón so něcha Frankfurtej podacj, hale so wot nich džel, ha z nimi nitjo tjińicj měj něcha. Rozmóšleje sebi tu Wěcz, ha pjińhodně krotj čezu wot tohó dale pišacj. Zo zmeje tón Wujitk, zo budžecje so wó wudokónecj wo političkim Rosubženu.

Hatj běch wónđano wonka na Kraju, dha tam wele pilněch Tjitarow Tutniťki na nie woračnu: Kneje! jenoj Politiku! — Za so nadjiju zo zmejecje jej Djenezja doscj.

Kadworckke serbske Towarstwo mječesche 3. Džen Hodownika Zromadźiznu w Kadworckej nowoj Kortjmi. Pjedsěda Čjěsla wotewri ju z křwalbném Postroweńom: „bódj kwalene!“ djeržesche rozščěrnju Kětz, wo kotrej wón woje-
wi; kat so z ludjacěmi Zromadźiznami wot Zwó-
tjatka sém měwo ha kat so jim schwo so. Wo
kotrej Kětzji wón tež na naschu Wes zpowněsche, ha
jeje Meńo wukwadwasche hako Dwór teje Kadé.

Dale bó po Wobzanknienu wo poslenej Zro-
madźizně wot Wujitka Towarstwow rězjane.
Kapwan Schowta prošesche za Swowo ha po-
wowa so na jehoho Nězńika, kiz jo w Śmětjke-
czě na telej Prascheno reńe wotmojin; napomi-
nasche pji Kóncju tej k pilnomu Wopotwanju To-
warstwa.

Tej Kń. Farar Čjorlich, w Zromadźizně
přeni krotj pjiťomně, prošesche za Swowo, wu-
prawi swoju Wesowosč, zo so taitke Towarstwo
tudě zezkřadjawo, — zpowněsche, kat so wone
wesej děrbi — ha pjejesche tomsamšnomu dale
wele Zboža. Schowta z Kólna pjiťtaji hijejen,
zo Towarstwa Poděpera frainej Wóšnosčje ha

Ministerstwa bódj děrba ha dopokaza, kat so to
hodji.

Na to tjtasche Butjer Wiwarcz Zakon Tjiz-
wo 99 wot Prawa Zromadźiznow ha pjewoji
tónsamó. Kapw. Schowta tjtasche z pjiťpóšwanoho
Lista: „Wufwoleram 8. wufwolenskocho Wotresa.“
Pjedsěda z nalkwilnocho serbskocho Zakona: jto ma
Pravo wuzwolěj. Na Prascheno Sudnika Lei-
nerte z Wasowa: kat so z Wólbami Wotpóš-
waneczow djeržecj ma, běchu wšchicze pjezjene, zo
děrbi so pji tēm wostacj, jtoj jo czentralke To-
warstwo postajiwo. Grolmus z Kamenej tjtita-
sche z Tutniťki Tjizwo 4. wot Wolbu Zpóš-
wanstich. — Kń. Schowta staji Namiet pji-
ńhodně krotj wot sudniťskocho Zakona, Zjawnosčje
ha Črtnosčje; Pjedsěda wot Zakona Komunal-
gardu nastupjaczocho rězjecj. Kapwan Schowta
tjtasche hijejen z Tutniťki Tjizwo 2. „Wós do
Serbow.“ Wo Tjitanju Wustawkow Towarstwa
pjiťtupicu křnomu 43 nowěch Stawow, kat zo jo
jich Liczina hijon 105. Pjedsěda wuněse Swa-
wu Ministerstwej ha wšchem, kiz so próczuja za
wěrnju Swobodnosč. Zromadźizna jkěnczi so ze
Spěwanom Kherluschu: Tjescj Křwalba bódj
Bohu Wótczej.

Wji poslenej Zromadźizně Křóštjanskocho serb-
skocho Towarstwa w Leńe smó so z nowa prawe
pjepokazali, kat wěrnjo jo, jtoj wónđano w Śmětj-
keczě něchtón zpowněsche: zo jo w naschich
Zromadźiznach jenoj reńe, děz so tam
pěk ně serbsczě rězji. N. k. i. n.

Tutje hako 17. Džen Decjembra zmeje Kal-
bitjanske Towarstwo Zromadźiznu w Nowoslicě.

Tutje budže so tež serbske burcke Towarstwo
wo Haslowe zawozićj.

Tutje Popowinu tjoch zmeje Zawoženia tej
spěwarskocho Towarstwa dla čjěkwinske Towarstwo
w Buděšćine Zromadźiznu.

Zandženu Sobotu Žita w Buděšćine pwarčachu:

Koška	2 tol.	5 nřl.	tež 1 tol.	27 1/2 nřl.
Wšćenřa	4 .	5 .	— 3 .	20 .
Keczmen	1 .	20 .	— 1 .	15 .
Woms	1 .	5 .	— 1 .	— .

Zamolwité Redaktor Jakub Kucjank.

K Dřtjacju wo Wellerecz Aniharni.

Čjischćjane pola R. B. Hilt.

Pasterski List.

Czi w Würzburgu zromadzeni Arczebiskopjojo ha Biskopjojo nemskeho Kraja Wéřiwém swojich Wosadow Postroweńto ha Zohnuwańto wot Boha Wóteza ha naschoho Kńeza Jezusa Kréstusa. —

Husto dře so, děz wulke Gořa Kraj ha Ludé domachpótachu, ha czežke Strachi ha Napadé bozei Czérkwi rozachu, czi Zastoinicze Kréstusowoi pasterskei Dostoinosce k jednowosnom Modleńu ha Zradzwańu za Zbožo swojich Stadwom zromadzichu; tola móczniško jo ledém dě jeden Tčas Modlitwam ha Zradzwańam napominaw, hako nětziški.

Surowó Wět jo so w Europe zbeněw — Wichor jo znoho nastaw, kiz wsché Kraje pžechow, ha wsché Ludé napaněw. Pod joho Zowmew Nazami žta Throné, stare Prawa rozpanu ha wschitko wacz habó ině ině czerpi. Tež na Czérkwe swaté Twar cžepu jechčate Zmohi; ha napžeczó kotrež Wichoré ha Newedra 1800 lět dowho podarmo schumjachu, pžeczimo teřsamoi zwažuje Duch Napžeczijnosce ha Newéré suadno swoje posleńe hale tež naimóczniške Bědženo.

Toho dla smó mó Biskopjojo nemskeho Kraja, kotkiz žkuliz jenoj pžez Khoroscz ha newotwobrocžne Zadžewki wotdžeržani ině bechu, so wo zastarřku khwaleném Měřcze Würzburgu zromadzili ha pžez horde Czěwo naschoho Kńeza z wósoto měřchniskei Kuki

Naistarschoho bez nami poselńeni — po na Pomocz Womawu swatoho Duchu ha pzi Modleńu ha Zbožopžeczu iwelé Milionow swěrněch Wěřiwěch k zromadněm Wutadzwańam so žienosčili.

Ha wot tžoho mějachmó naipředé so wuradzwacz? Mějachmó so wuradzwacz, zo bóchmó wo tēmlei Tžasu Mucžena ha Próřa w Wěře jenoho Sredžicžera ha Měřto Jednoté za prudženu Czérkei namakali? habó jenoho Wědžicžera, kiz bó pžez džiže Zmohi inemernocho Mota Tžowmik Zpomožena wed ha zakitaw? —

Naillubřki wo tēm Kńezu! Wó znaječe Stawu Jednoté, na kotruz jo Kréstus swoju Czérkei twariw, zo Mocžé teje Hele ju ině bóchu pžedobóli. (Mathaus 16, 18.) Wó znaječe Wědžera, kotrohož jo nasch bóřski Wutžer sam wuzwoliw, zo bó pžez Stawó ha Newedra wschéch Stotětkow Tžowmik bozei Czérkwe wodžiw, — kotrohož Khoroj, kaž měřté pobóžně Wótež prawi, swaté Křiz, kotrohož Sělnoscz Wěra do Jezusa, kotrohož Pžewodžero boži Zandželo, kotrohož Wotpoczint Paradies, kotrohož Dom Wětžnoscz jo. Toho dla bechu Wotži waschich Biskopow předé wschoho tam zwožene, džež Stow swatoho Pětra steji, ha džež, kaž řiw. Irenaus wuzuaje, wětžje Wosobnosce telei Czérkwe dla wschitke druhe Czérkwe hako wo swojej Sredžizně so žienosčja. Toho dla běřčtai Swěra ha Wosuschnoscz, kotrež mó Wótezei Křezčijnastwa, naschomu iwelělubu

wanomu Piusej IX. k Rehomai powozichmó. Toho dla běšče našch přeni ha swatě Slub, zo žana Lesč ha žana Mócz Swěta tulej swatu Swěru swabicz ňesme ha ňeděrbi, z kotrež so Biskopjo němskoho Krája Kristusowom Zastupnikai na Zemi djerža.

Habó mějachmó mó wot toho wuradz-
wacz, kať wele mó wot dóstateje boiškeje
Wěrnoscze, wot Butzbo Ržijowanoho zdjer-
zeč, ha kať wele wotpowozicz móli, zo bóch-
mó, kať sw. Japoztow praji, ňekmaném
Nowinam ha Hadrijam ňepraweje
Wědomnosczje so podwolili ha tēm uo-
chuwali, kiž božu Wěrnoscž ze Wžemi
pžemeňeja ha Stwořeňo bóle tžes-
czuja hačo Stworiczeťa. (Romskim
1, 25.)

Nailubšči wo tēm Kńezu! wo wěsčje,
Wěrnoscž jo wěžna ha ňepžeměňita kať Boh
sam, kiž jo nam tufamu pžez swojoho jedno-
rodženoho Sěhna daw. Kať jo ju Czěr-
kej hačo ňebeski Pokwad wot swojoho boiš-
koho Zawožeta dóstawa, jo ju wona z
Pomoczju Duchu swatoho pžede wschěmi
Napadami zewanoho Duchu wobruwa, ha
wot jenoho Splahwa k druhomu zdjerža-
wa, zo ňejo anicz Pisnik pžemeňeně habo
zubeně hatž do dženciškoho Dna. Toho
dla su waschi zromadženi Biskopjo Wuzna-
czo telej boiškeje Wěrnoscze, kať jo wone
wo Wěrewuznaczu posleňeje pžezczěwneje
czětkwinskaj Zromadžině w Triencze tať
reňe wuprawěne, z nowa wótze ha zjaw-
ňe pžed Wowtařow najsibacjškeje Tro-
jicze wotpowožili; — toho dla smó k
Wobthowanu ha k Wuschěrokoscženi tejelej
boiškeje Wěrnoscze, wo kotrež samoi jeni
Zbožnosč k Namakaňu jo, wo wesowoi
Pžezjenoscž sebi Rutžé zawdali; — toho
dla jo našch druhi Slub, zo czemó živi
bóč ha wumřez wo telej Wěrnosczi ha za

tulej Wěrnoscž, ha na jeje Puczu Stadwa
wodžicz, kotrež nam Boh doweriw jo.

Habó mějachmó so mó wot toho roz-
rěžwacz, žto ma Luda Zběhaňo w tčh-
lej Dnach na sebi, habó kať mamó so
zadžerzeč pži pžitomněm Wědženi ha kať
mamó spomozecz, žtož Tžas swoje Božbē-
ňeňo ha swoju Swobodnosč mēnuje?

Nailubšči wo tēm Kńezu! Wo wěsčje,
zo přede wschoho Czěrkej wěrnū Swobod-
nosčj podepera, jenu Swobodnosč, kotraž
z Wotrotžstwa Wraznosčje ha Rěcha k Swo-
bodnosčji Džiczi božich wědže. Tež te Na-
dobne ha Wazne, za žimž Wžitomnosč
bēdži ha wojniwe, mó je ňezadspějemó, ani
Přoczwanō za swětnu ha narodnu Swo-
bodnosč, kotraž zprawnišča ha kručišča
bóč děrbi, hatž w zandženěch Tžasach bē.
Kóžde Wudokōňeňo pak děrbi so po Praw-
dže stač, hewak wone žkodzi — hewak wo-
ne, kať žrudne Podawki Tžasa hižom na
to pokazaja, k surowom Zabineňu wědže.
Toho dla su so waschi Biskopjo wosobňe
zjenoscžili, z Dostoinoscžu Wěre tež Do-
stoinoscž wot Boha postajeněch Zastoin-
stwom podeperacz ha zakitacz. Toho dla
su sebi woni z nowa slubili, ze Swěru
podczěšňeni wostacz na prawo Waschňo po-
stajeněm Kńezicžeram ha Wšchnoscžam,
kotrečž Mócz jo najsělnišči Žit ha naj-
kručišche Hacženo wěrneje, kóždeje Suro-
woscze ha Krája Wutupeňa so zdalwacze-
je Swobodě. Toho dla su sebi woni tže-
czom Slubej Japoztowa řane Napomina-
ňo wuzwolili: Wódzeče podczěšňeňi
kóždomu czwojetžomu Kňeistwej
Boha dla, ňech jo tomu Kralej,
kiž jo najwšchi, habó Zastoini-
kam, hačo taitim, kiž postajeni su
k Žtrafe Zwšnikow ha k Wótej
Zprawněch. Pžetož tať jo Boža
Wola, zo wo pžez Dopelňeňo Win-

watoszczow Niewedomnoscz ńero-
zomněch Czwojekow woněmicz tzi-
nicze, hako taicze, kiz su swobod-
ni, nicz pak hako taicze, kiz t Wo-
dzewkej Zwoscze Swobodnoscz z
Neprawdnu nawozēja. (1 Petra 2,
13. — 16.

Ztēmilei Wotmōsleńami ha Slubeńa-
mi, Nailubšči! smō so mō dale wo te
nutzkowne Žiwěno Czěrkwě samo starali
ha wuradzeli, tak mōli telei Žiwěno, džež
jo liske zahoricz, džež jo swabo, poselnicz,
ha džež jo so — kaž nasch Tčas t wschit-
kich Zrudobe husto pokaje — do ńewob-
sahnitoho Mora swětněch Proznoszczow zu-
biwo, zas wubudziej, ha wschitkich Czwo-
jekow Wotže ha Wutrobo no jene Nuzne
zweziej. Pzi tēm smō mō spominaischi na
naschoho boistoho Wutžera Swowa: „Sel
jo dobra Wěcz, joli pak swoju Mōcz
zubiwa, ztžim budže so selicz?“
(Luc. 14, 34.) ze wschitkei Poniznosczu tež
na nas samōch ha naschich Pomocznicow
wo kńezowej Wincě ladali, ha na kotre
Waschno mew so pzez wěrnū Poboznoscz,
pzez Wudospownosczěńo wo wužitněch Wě-
domnoszczach, pzez Nutziwedžeńo czěrkwinskoho
Nada, pzez Wobnowěńo wot swatěch czěrkw-
winskich Nadow pziporutženěch krajinskich
ha Dioczezanšich Zromadziznow jedēn wo-
prawdže czěrkwinski Duch zdzeržecz, wuschē-
ricz ha sělnoszczicz, hromadže pjetkwadli ha
wobzankneli, zo bōchmō hako Swuzowāicē
Křestusa ha Pzedznańa Wam wschudjom
na prawēm Puczju t Zbožnosczji swěczicz, t
Czejam ha Wobczęnoszczam naschoho swa-
toho Powowańa sělnosczěńi ha Wědžeńam
ha Woporam Bichodnosczje hotowi napže-
cjo hiež mōli. —

Wot toholei nutzkownoho Žiwěńa smō
so mō t wonkotžněm Stracham wobrocžili,
kotrež sw. Czěrkwī wot těch roža, kiz po

Wuznaczu sw. Pětra „hako ńeprawi
„Prophetowe bez Ludom stawaja,
„bwudne Wutžbu wutža, Kńeža,
„kiz jich wukupiwo, zaprēja, ha nah-
„wo Zahińeńo pžihotuwu.“ (2 Pětr.
1, 1—3. Kotrěchž, kaž tōnsamō Zapōž-
tow pžištaji, Wele t swojomu samotno-
mu Zahińeńu scžěhuwe ha tak Pucz Wě-
nosczje wońetžeszi. Pžetož Wam jo wē-
domo, z kaikēj Křobwosczu so Napžeczi-
kōwe Křizowanoho zběhaju w jenēm Tčasu,
kotrež czwojetžu Bwudnoscz mōcznischo hatž
boisku Wěrnoscz podepera. Toho dla jo
ńezakombžna Winwatoscz Waichtarow na
Murach Jeruzalema, kaž sw. Pismō prawi:
(2 Esdr. 5, 17.) žienei Nuku Murē sw.
Města twaricz, z druhei pzed Nepžeczelom
wobaracz — ha pzi Rožēńu ha Napadže
tak wele sfažaczěch ha zapusežaczěch Mo-
czow za Rozwutžeńo Bwudněch, ha Posel-
ńeńo Wěriwěch so staracz, staińe ha wschu-
djom pak tež Czěrkwě Dostoinoscz ha Pra-
wa zakitacz. —

(Pžichobně dale.)

Z Frankfurta. Tžini da rakuski Kejžor pra-
we na tēm, dēž so wōn Frankfurtskim nēmškim
Wotpōšwanēm ńepoda, ha z nimt ntijo tžinicž
mēcž ńecha. Za mam za to, zo wōn, ha bōrnie
radcjo cžew, hinaf ńemože ha ńesnie. Pžetož
te Tčasē su tež w Rakusšim zaschli. Džež Kejžor
tžinesche, žtoj wōn cžěšce; wōn jo tež konstitucjo-
nalisšti Kejžor ha to po ludowej Woli, to rěka:
žtoj Wětžina Pōddanow cže, do toho dērbi wōn
awolicz. Nētš pak jo zawěrnō wētži Tžěl rakusšich
Ludow za to, zo bō jich Kejžor wostaw, žtoj jo,
Kejžor, ha ńebow Kralik nēmšfobo Kejžorstwa.
Swowjeńo wschicze to cžeidža, ha tež saměch Nēm-
czow jo wele za to. Cžilej prawi: nasche raku-
sše Kejžorstwo džen mēže z nēmškim bratrowscžē
žienosczjene bōcz — ha tela nicz podečisšiene. —

Dale pak su rakuske kejzorske Kraje dvoje: taiste, kotrej nede staromu nemskomu Kejzorstwei pjišwuschachu, ha taiste, kotrej nicz. Deh bo Kejzor so Frankfurtel ha swojej Woschnoszi podacij czew, tak bo so to jenoj stacij mowo, jtoj joho nemskomu Kejzorstwei pjišwuschacze Kraje nasupa. Jto do pak z tamnemi? tamecz zase po druhich Zakonach wesej — za nich zase druge Woschnosze ha Wustawki postajicj? O taiste Rozdjeleno, ha Rozdwerscheno — ha pzej to, taiste Poshabeno! — Jolt de, da wosobnie wo naschim Tzaju Mocz Luda so wopokasa wo zjenoszenei Runoszi wschech Krajnifow — ha tak tej zbojomna Pjichobnoszi Rakuskej.

Rakuske kejzorske Wobisto so zandjene Tedsjen tu hijom dowho pjišwewedzenu Wobinu napjecjo Wuhetam zapotjazawo. Winu tejsamoi wo znajecje. Kejzorske Wobisto so tak wilke, zo jo na peci Stronach namol Wuhetow pjima — ha kaj so swoshecj, wschudjow z wilkim Zbojom. A Godam dre budza z nimi hotowi!

Ralbitzjanske serbske Towarstwo mesecke 17. Hod. swoju Zromadiznu. Wulka Mnohosci dopokaza jawnie, zo czi Rozjomniski naschich Serbow khwalobne Wotpoladana serbskich Towarstwow pjecje bole poznamacij, ha tjescjicj potjznaju, ha zo wschelate nerozomne, ha nepjecjelste Wladé Kedzbu nimaja. Pjedseba jwefeli najpredé Zromadiznu pzej jeden List wot kral. Ministera Prawa, hdzej besche nam Serbam, to reka jenof tem, kij dre nemski nemoza, slubene, zo budze pzej Zawozenu nowech sudniskich Dworow na tajkich Kedzbu brane. No — kotre Serb dha mohw so khwalicj, zo moze dre nemski? Za nemozu! — A druhomu retjesche so wot naschich Wobltow na Sejm. Wotre Retze bechu tudé k Endoscheniu pjecziwo tem nickmaném, nehobném ha netjesném Zcjuhánam z wésteje Stroné, pjecziwo djeczajezomu Zadzjerzenu nekotrech naschich serbskich Sobubrattow: kij na tajke Zcjuhana

posuchawski swoje Wose rozbrojicku k sebi samém k Zlodze, ha serbskomu Menej k Netjesczi. Ton tane Nastaw z Tedsjensteje Rowine, kij bo Zromadizne predkjitane, hodzi so jata zdbne tej na nasche Woblo nawozicj. Kaj pak bo tudé zashwuzena Hanba wubjelena, tak dostachu tej te khwalobne Prócgowana nekotrech horliwéch Serbow swoju dre zashwuzenu Tesz: Zromadizna wobzantné Kn. Smoletej ha Zmischej jawné Dzak wuprajicj; — Poweselacza Powesej wot prenich serbskich bozich Esuwjow naschich evang. Brattow w Drejzjanach wubudzi kaj wschudjom tej wo naschej Zromadizne wutrobnu Nadosej, ha dež so ton tane Nastaw z Tedsjensteje Rowine predkjitafche, dha dre do nekotroho Wotzfa Sélza stupafche ha na kózbém Wobletju besche ta Zadosci widjecj: hdé bóchmó tola tej mó za naschich luboch Krajanow wo Gzuzbe tajke krasne Kemsche wuproscej mohli! Na to prajesche Pjedseba, zo budze tajka Próstwa hijem wo temblej Tedsjenu Knezej Bistpovej wjewodata ha wot tutoho tjescjenoho Pjeczela Serbow možemó so nabjecj, zo budze méncji dopelnena. (Daj to Böh.) Tem Mujam, kij bechu naschim evang. Brattam k tajkomu ranomu Darej zpomhali, wunese Zromadizna jednobwosne Swaru ha wobzantné tej k jawnomu Dzakci pjišwupicj, kij budze so za nich wo Lipsizjanskich ha Drejzjanskich Rowinach wotcizjicj daci. Knezej Grofej Hohenthalej zmeje so List poshwacj, wo kotremz so somu praji zo jo wón wot naschoho serbschoho Towarstwa za Kandidatu na Sejm postajene, jto jo nas k tomu hnawo, ha jto so mó wot joho Skutkowana serbskeje Narodnosze dla nadzjemó. Ta poslednia ha wescji jara wajna Wecz, kotruz nasche Towarstwo wobzantné, be Zawozeno nawedjenschoho serbschoho Towarstwa, 30 nowéch Sobustawow Towarstwej pjišwupci. Litizna wschech jo 132.

Wutrobné Dzak prawi Niwotzjanskim ha Wgetzjanskim, kotzij su 12. Djen Hodownika pzej wescne ha pprocniwo Zahasnéno wubérenoho Wobhá na straschne Rejbojo wot mojhoho Domu wotwo brocjili. Péter Wawrif, Rowar w Niwoczejacch.

Stedu zmeje czertwinste Towarstwo Zromadiznu.

Kozprawu wot nebeltzjanschoho Towarstwa pjišwupicj.

Zamolwité Redaktor Jakub Kucjank.

Gjischcjane pola A. B. Hiti.

K Dostacju wo Wellerecz Aniharni.

W i s t i k a.

8. Tjisiwo.

30. Dzeń Godownika (Decembra).

1848.

Pasterfski List.

(Dawerbedżeno.)

Na Posledku, Mailubski! ha tak móli, tak sméli mó na to zabóc, smó tež wot toho rěželi, kotre Město budže Czérkwi pji Pzemeńeiu schittich kraińech Wustawkow wo tém znowa postajenem Redže, po kotrémž so pžichodnie Krai powedže, pžipokazane; ha mó smó zdobom pžez jene bóli, zo Czérkei Rozdželeńo wot Nature postajenoho Ziwaska bez nei ha Krajom žadacz nemože ha nesine; hai zo taite Dželeńo, dərbjawno wone wot drubei Stroné wuwedžene bócz, ženi trajacze ha dospowne nebudže mócz bócz. Czérkei, starosczjivo Macz schittich swojich Džeczji, swérněch kaž neswérněch, Nikoho wot swojich Zohnuwanow newuzanknie, kotrěz so jeje žnutzka habó žwonka sam newotřeknie. Raiměne budže wona wóteznomu Krajei wotczahněč, žtož wón wot Křezczjanswa hizežen k swojomu Wobstacju ha — dali Bóh — k swojomu Zasnarodei wo Jednocze, Mocze ha Wulkošczi wofšěnie, ha budže staine hotowa, cěwo Zohnuwanó swojeje zpomozajecze Mocze tam wopokafacz, džež ji to wobarane nebudže. Budže pak tež wot Prawow ha Swobodnosczjow, kotrěz Zawożł pžichodnoho krajinskoho Nada bócz dərbja, ji pžiswuschaczé Džel žadacz, ha ženi cjerpecz, zo bó wo tém z Neprawdu pžikrotžena bówa. Budže so zas močuwacz swojeje Samostatnosczje, kotraž ji

swuscha, ha, zawěrnó nicz k Spěchuwaniu pžezczěwnoho Zboža, tak dowho zapowědžena wosta. Wofobnie budže wona swoje stare swate Prawo k Czahnitke ha k Rozwutžěniu křitacz ha ženi dowolicz, zo bó ji, Zawožetče Schulow, Džeczjo wot maczerneje Wutrobó rubene bówo.

To, Mailubski! ha žtož z toho scžěhuwe, smó, so domach hizon wo to staraischi, nět hromadže bez sobu wuradželi; ha bóččežo Wó widžecz móli, kaž rané Duch bratrowskeje Lubošcze, tžisteje Nutnosczje ha pěkneje Dowěrnosczje wo naschich Wuradžwanach křezesche, ha kaž tamna katholicka Jednota, Herbnoscz nascheje šiw. Czérkive, tež Dufcha Zromadžizné Waschich Biskopow ha Pastěrow bē, Wó bóččežo z nami wo wesowoi Džatomnosczji na Kolenach paněwšchi toho křwalili, „Křiz ze Swojimi jo schitke Dně hacž dō Kōncza. (Math. 18, 20.) Tohodla pak smémó so mó nadžječ, Bóh tón Křez budže nasche Prěšmó ha Napominana žohnuwacz, kotrěz Wam mó na Kōnczu naschobho pasterfskoho Lista z Wutrobu pownej wótczowškeje Lubošcze k Wam ha pownej swérneje Starosczje za Wasche křasne ha wětžne Zbožo dawamó.

Mailubski! Tčas jo žwó ha wažně, ha Nichtón newe, žto nam bliska Pžichodnoscz pžiněscž budže: hacž Měr ha Potoi? Hacž nowo ha wětže Wichoré ha Newedra? Habó traž Tčas, kotrěz nas do přěních Stotětkow křezczjanskeje Czérkive po-

staji, džez moda Newesta Swěta Zbožnika, wot schittich Bokow prudžena ha téschnosczena, jenoj na so samu ha wo sebi bód-laczu bóifku Mócz pokazana, Dně swojich najsurowischich Pžezczěhanow, hale tež najsurowischich Dobócžow sweczjesche. To pak mó wěmó, tež pžitomne Bědžěna budža Czěrkwi t Zohnuwanu, ha bóle palacze jo Wohen Čerpenow, pžez kotrěz ju Kńez wedže, blishe ha wěsčishe jo Dobóczo. Dofelz Krěstusa Žiwěno jo Žiwěno swojeje Czěrkiwe, joho Křiz jeje Džel na Zemi, joho Dobóczo Zawdal jeje wěznoho Dobócža.

Toho dla mó Was napominamó ha profěmó: „Wutraicze wo Wěre! Pžetož Pucz Wěre jo Pucz Žiwěna, na kotrěmž mó Swět pžewiněmó. Dofelz wo twojim hubokim Jadru, lubó katholicke Ludo! Wěra Twójich Wótčezow tak huboko ha kručze zakotěna jo, Duch Neweré Křesčianstwo w našchim lubowaném wotezném Kraju nejo zahubicz mow. Hale wón jo nadobow tónlei Duch ha swoje tžorne Křidwa schérofo ha daloko wupjěstrew. Wón jo so dobow do Waschich Towarstwow ha kńezi wo newutěknice wele Zromadžijnach. Wón t Wam rězi z tawšent Pismow, budže přědwané na Sasach ha Torozčach. Wón napelni Łoft, kotrěz Wó dčhacze, ha cze Wěre siv. Pwómó wo Wami podusěz: toho dla beicze so na Kědžbu, zo Wam Nichton Waschoho Žiwěna Potwad ěrubi!

Dofelz pak Czěrkei Wóhničžo ha Pěstóitžja Wěre jo, džeržče so kručze t nei, kotruž Wam Krěstus „hako Stowp ha Poděperu Wěrnoscze“ (1 Tim. 3, 15.) postajiw jo, ha kručze t tomu, křiz jeje wídzomné Wěrch, Žiwast Wěre Jednoté hacž do džentizschoho Dņa zdžeržaw ha wobřhowaw jo. Žpžznaicze, tak jara hacž Was Swět toho dla tež hani ha wusmě-

šcha, wo tčmlei nutném Žienoscžěnu ze wšchimi katholicke Wěrnómí po czěwoi Žemi, Wasche naiwetže Zbožo, ha daicze so naiměne pžez Nutždawana tech zamolicz, křiz Was Wascheje Swěre dla, žotrejuz Wó Czěrkwi ha jeje zromadnomu Wěrchci poddaci seže, hako Napžecznikow nčmstoho Krája wobžoržuwaja, ha wo swojei Wwaznosci Krěstusowo Čžewo Czěrkei) roztorhacž czeidža, wo kotrěmž Čžwojekowe schittich Krajow ha Čžasow t bratrowskei Pžezjenosczi powowanu su.

Zo pak bóchu, „křiz Žwo wot Was mósla, ha Was za Žwósnikow wuwowaja, Wasche dobre Štutki widželi ha Boha křwalili na Dnu Domapótanja (1 Petr. 2, 12.), wopokazaicze so moczni wo Lubosczi, kotraž jo Žakóna Dopelněno (Luc. 6, 27.). Džeržče, tak wele hatž so hodži, Pokoi žkóždém Čžwojekom, (Róm. 12, 18.) tež z tčmi, křiz Was hani; žohnicze, křiz Was klěja, tžincze Dobroř, křiz Was pžezczěhaju. Přěde schoho wopokazaicze so, hako pžecjelni Dobrocžero ha Bratžja Křhuděch, Křhorěch ha Čžerpacžěch, ha žpžznaicze ruine wo tčm, wosobne w Čžasu Góta, kaž nčtžischi, Pžiležnosč t waschomu křesčianskomu Štutkuwanu, kotruž ženi dosč wuziwacž ěmóžecze. Pžecze ha staine bč Czěrkei Macž Křhuděch; nčt, džez jo sama na tžasněch Křubwach wokřudžiwa, žastupicze ju hako jeje swěrne Džeczi! Wó w tčmlei Dnach swóschicze wele rěžecž wot Nunoscze ha Bratrowskwa, Luboscze schittich Čžwojekow. Nailubšchi! daicze druhim rěžecž, sami tžincze Štutki. „Nelubwicze, po Napominaniu siv. Jana, ze Swowom ha z Žakěkom, hale wo Štutku ha Wěrnosczi. (1 Jan. 3, 18.) ha pokazicze wo jeném Swěcze, kotrěz wot Samopatžnoscze ha Łožtor swojich Žmóšwow wědženě prawoho Ducha křesčianskeje

Luboscze nerozemi, zo Lubosczi, kotraž so z Wěre narodži, žaden Dar wobcežně, žaden Wopor wulki nějo toho dla, „Kíž jo nas předé lubuwaw ha soza nas Šmerczi podaw.“ (Gal. 2, 20.)

Ha nět pozbeńcze Wotži ha Wutrobó k modrém Nebesam, džez bódli tón Kńez ha nechali woswabicz wo Modleńu ha Proscheńu za Pomocz wot Horoka, pžetoz Pacžere džela Wrotžele Horow ha pžinesu Pokoi, kaž sw. Gregor Nyssanski pisa. Ženi so Israeł na swojim Puczuwanu do Kraja Slubeńow nějo podarmo mowaw k Bohu swojich Wotczow, ha ženi Czérkei wo swojich Wědženach ha Czěrpeňach na Puczu do nebestoho Jeruzalema nějo podarmo prošwa swojoho Wutžera ha Kńeza. So mladczé Lud jo nepřewiněté wo Bohu; pžetoz nič sam Krěstus ha joho Zandželo žienosčja so z Modlaczém joho podeperaischi, tež Šwaczi Boži beru wutrobné Džel, zo bóchu joho Pacžere wuswóschana bówo. Dokelž so Duch Pobojnosčje ha Pacžeri ıwele Wutrobow, Domow ha Wosadow jubiw, jo tak ıwele Hebańa ha mawo Wěrnoscžje, tak ıwele Wopužčeńa ha mawo Mocžé tak ıwele Žudobó ha mawo Tróžta bez Wami. Pžetoz to děrbiče Wó wedžecz ha zpóznacž: Ze so saměch sebi Wó nebudječje pomhacž; czwojetžja Mdroscž ha czwojetžja Wedomoscž, nowo Kazńe ha nowo Zakón Wam nebudžja Žbožo pžinesc; wone pžindže jenoi wot Kńeza, ha budže samotně tēm, kíž wo Poniznosčzi za nim žadosčja, pžez swoju Czérkei datene. Kaž jo wona nede na Kónczu wulkich czéwó Šwět nastupacžech Podawkow Europišku ze Zapuscženow Žwoscze ha Pžibertkow wumožiw, budže wona nět na Kónczu newóch wazněch Podawkow Šredk, pžez kotřez budže wěczna Mıwoscž Europišku ze Žadwawoscžow Někšesczianštwá ha naiwetžje Nėwěre wumožicz. Toho dla wrócžamó mó, Nailubšchi! swósch-

cze nasche Próstwo ha Napomináńa, dokelž Bóh sam jo, kíž pžez nas k Wam rětži, ha nič samotně pžez nas, hižčen mocznišcho pžez Podawki Łasa. Dowho jo wón k Ludam rětžaw, ha woni něisu na něho posuchali. So pžez Žonuwáńo nımo Nėre jich Wutrobó dobócž czew, ha woni je něisu zpóznali. So pžez cžezke Domapótańa, pžez Wóinu ha Žbežki, Wód ha Khoroscž zapuscžene Wutrobó k sebi wobrocžicz czew, ha woni něisu na to kězbuwali. Na to jo wón Wıchoré Luda Šperáńow ha Zapuscženow pužcziw, ha wone su Feržtow ha Ludé napaněli, Kódé na Šorach ha Šete wo Dowach zpowaleli, ıwele Hacženow rostorhali ha stare Pucze žkazěli, tak zo bóchu, kíž bez Bojoscze bócz móslachu stroženi; kíž spachu, žbudženi, ha, kíž hordžachu, ponizeni, ha — woprawdže wérne Šwowo jo — tón Kńez nasch Bóh swoju žtrafuwaczu Kufu wot toholei Zplahwa nebudže wotčahnécž, hatž wón joho znoma zpóznaje, so wo Poniznosčzi woko žadspětoho Křija žromadži, ha wo Czérkwi, kotruž jo sebi Krěstus ze swojei šwatei Krewı wukupiw, Macž zas žšesczi, kotraž jenoi sama Czwojekow Pucž Žpomozěńa wedže. Tohodla „pozbeńcze wasche Wówó ha zpóznacžje, ha to dře w tčhlei Waschich Dnách, žto k Waschomu Pokojei teje!“ (Luc. 18, 42)

Wó žkontžimó ze Šwewami Žapóžtowa (Jud. 20, 20.): „Wobkrucžcže so wo Waschei nıswacžišchei Wěre, modlcže so wo šwatém Duchu, ždžeržcže so wo Lubosczi Božei ha žžakacžje na Šmėlnoscž naschoho Kńeza Žezusa Krěstusa k wěcznomu Žıwėńu Amen.“

Daté w Würzburgu na Dıu sw. Bıškopa Měrtžina, w Lėtu Kńeza 1848. Ščėhuwu Podpıšma.

Za Serbow z Wortlecz. K mojemu wilkomu Ziv. jeleniu zemichu mi pzed nêtotrêm Tjasom nadobni Muzjojo Wortlejtianskeje schullsteje Wofade, zo bôchu pôdla Khrôstjanskofo wulfoho Towarstwa radê tej bliske ha huscjske Zromadzizne mêli. Tého dla so na 4. Godownika wo naschej Kortjine nêtotzi tej Naleznosce dla stowarschichu, ha rêtjesche tam Klamar Hornig ha Druzé wot wilfoho Wujitka burlich Towarstwow, ha jto su nam wofobne pji naschich Wôlbach pomhali. Dale so roshwadje, tak nuzne su za nas Serbow wšchelake Nawerjensstwa, wofobne tej toho dla, zo bôchmo te wetje politiske Towarstwa z prawêm Wujitkom wopowacj môli. Wô zawozichmo nêit tudê pôdblanske Towarstwo (Zweigverein) pod Menom nawedjenske burste Towarstwo. — Daj Bôh Zbojo! — Tesamo mêjesche na 14 Godow. prënu Zromadziznu wo Wortlejtianskej Kortjini. Khwalobne wele Muji bê so tam naischwô, tej ze Smetjkecz, z Kozarcz z Widwoča. Najprêde wuzwoli so nakwitne Zastoinstwo; za Pjedëdu: Jakub Hornig; za Namêstnika: Jakub Bisold; za Wisara ha Wêdjera nawerjenskofo Staba Jan Kochta; za Potwadnika: Michal Pech (Kopacj). — Pjedëda powita Pjtitomnêch ha wupraji swoju wulku Wefowoscj na tak mnohu Zromadziznu. Wutjer Kochta nê-môjesche swoju Radosej zamêltjecj, dêj tudê nomu Wutjerinu nastacj widji, wo fonejz tej wôn Sobudzewacjêr ludje. Dale roshwadje wôn, zo dře Wustawki khrôstjanskofo Towarstwa z wetja tej za nas pracza, tola pak dêrbi Radro naschoho towarschnofo Stukwana tolej bôcz:

1) Wudospowniêno nascheje marcerjske Rêtje pjez zjawne Kôstretj; no habb Prêdtjzitanio dobredj serbstich Nastawkow 2) Rozjasniêno wo Wêdjewoscjach, tij nasch wôtzêne Kraj nastupaja, kaj Etawiznê, Zênepis, Statistika, Zafone a t. d. 3) Rozwutj; no w Rainuznischim ze wšchelachich drubich Wêdomnoscjow. 4) Rozrêtjwano wo wšchem, jtoz nasche Gmeinë wesebe nastupa.

K tomu budje Towarstwo nêotre Tjasowisê djerjecj, ha wofobne tej sejmiske Powesceje. — Dale so Towarstwej prêdknêsesche, kak su wo Wortleczach pji Wuzwoleniu jednowošne za têch wofwali, kotrêchj jo serbsti czentralstki Wuberk prêdkstajim. Na poslebdku hijejen Wutjer Kochta Sobustawô Towarstwa napominasche, pji Podpisanu Peticzi-

jow pefne kedjbnî bôcz, ha tatte Wêczé prêde wo Towarstwe rozrêtjecj. Zapisacj so dachu 65 Sobustawow. Towarstwo zmeje kôzdej dwê Nedjeli Zromadziznu. — Jan Kochta.

Nebeltjanske serbsto Towarstwo mêjesche na 17. Djen Godow. Zromadziznu wo Nêmskich Baselczach (Kortjine). Wutjer Nowak ju wotewri wo Mene Pjedëdu. Dotelz kê so tam wele Ludji naischwô, zpowni wôn wo swojêj Rêtji, jto Towarstwa su, — tjoho dla so zawojeja, kaj tej, zo jo jich Wujitka dla Kôzdoho Winwatoscj, têmešamem pjistupicj, wofobne wo nêtjischim Tjasu, djez Kopete ha Zrejki Kraje tupa, djez jfodni Mutjeto ha Schtjwara wofokhodja, napjezo kotrêmj mô jenoj pjez nasche Towarstwa jzenoscejeni ha poselneni dobocz môjemo. Pjedëda Kolla wustupi prawicje: zo nêšnemô jenoj Waschna dla Towarstwa wopowacj, hale Zpêchwana naschoho swêtnofo Zbojo dla. Wo rozschêrnej Rêtji postaji tónšamê nêit Wotpoladana naschich Towarstwow. Dale wobzanknê Towarstwo zjawne Djat na Ministerstwo, zo jo Serbow Prôstwow dopelnimo ha wofobne tej Wotdjerjeno bojich Swujbow wo Drejtjanach dopuschjimo. Na to so Zakoš wot Komunalgarde prêdtjzitasche ha pzewozi. Wo Tjitanu Wustawkow pjistupicju 14 nowêch Sobustawow.

Wo 27 lémem Pjebëwanu wo Kalbicjach praji pji swojim Preczejebnënu do Gaimichena Kalbitjanskej Gmejne ha wšchukim Znatêm z Wokmnosce wutrobne Bojeme ha prose wo pjezczelne Wopomnecjo

Dahwiczej Swôjba.

Ze Smetdjaczej. 22. Djen Godownika môjesche na naschu Wêš wiske Nerbojo pjncj, — Bôh tón Kînez pak je nadne wonwobrocji; Som bôdzj Djat za to! Na naschim knëjim Dwote menutce bêchu so wo Rodje Szêj zavalili, ha Wwemeno šapasche hijon khette z Wuhëna hôte. Dotelz pak jo Wubên murwanê ha Tjêcha z Gehelemi krêta, tak so Wwemo z Woha nêdje zapepanecj nêmôjesche ha duž tola czi pjez tjinenu Haru romabu zbežani Ludjo je hijejen prawêm Tjasu zahasnêchu.

Zamolwtié Redakter Jakub Kucjanf.

K Dôšacju wo Wellerecz Aniharni.

Gjiskcjane pola R. B. Siki.